Najaarsnota 2024

Inleiding

Voor u ligt de najaarsnota 2024. In deze nota geven we u een beeld van de uitvoering van de begroting 2024, zowel qua realisatie van de voorgenomen acties als het financiële perspectief. Voor de uitvoering van de begroting 2024 ligt halverwege het jaar ruim 70% van de acties op koers om dit jaar gerealiseerd te worden. Voor de overige acties geldt dat er extra of specifieke aandacht vereist is of dat er problemen in de uitvoering zijn.

Diverse grote thema's zijn van invloed op de uitvoering van de begroting 2024 en de meerjarenbegroting 2025-2028. We noemen er enkele.

Financieel perspectief
Pas onlangs is, na de Tweede Kamerverkiezingen eind 2023, een nieuw kabinet aangetreden. Er is nog altijd veel onzekerheid of gemeenten gecompenseerd gaan worden voor het "ravijnjaar" 2026 en de daaropvolgende jaren. Voor 2024 en 2025 heeft dit geen grote gevolgen, maar vanaf 2026 zal dat anders zijn en zijn de financiële effecten van grote omvang. In de Programmabegroting bereiden we ons erop voor dat de Rijksoverheid, buiten de al aangegeven compensatie (vervallen oploop van de opschalingskorting) geen substantiële aanvullende compensatie zal bieden en dat de gemeenten zelf verantwoordelijk worden om de tekorten vanaf 2026 op te lossen.

Rente
De inflatie stijgt maar is lager dan een jaar geleden. De rente is ten opzichte van vorig jaar gestabiliseerd rond de 3%. Een hogere rente maakt toekomstige investeringen duurder en belast de begroting zwaarder (en andersom). Door vertragingen in onder meer de besteding van investeringen zien we momenteel overliquiditeit en een rentevoordeel ontstaan.

Opvang ontheemden
De landelijke taakstelling voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt per 1 januari 2025 opgehoogd. Onze taakstelling stijgt van 480 naar 597 opvangplekken. Het Rijk staat garant voor de kosten die voor deze opvang gemaakt worden. De verwachting is dat wij deze taakstelling op 1 januari 2025 ingevuld hebben door extra opvanglocaties te realiseren. De opvang van deze ontheemden vraagt de nodige capaciteit en heeft impact op de dagelijkse inspanningen die wij verrichten. Te denken valt bijvoorbeeld aan de extra werkzaamheden bij het team Ontvangst (burgerzaken) en de het team Uitvoering sociaal domein.

Specifiek
Naast bovenstaande landelijke zaken spelen er in onze gemeente een aantal andere, voor deze najaarsnota vermeldingswaardige, dossiers.

Icebear
Het dossier IceBear is complex en vraagt om zorgvuldigheid in de te nemen stappen. Het vraagt veel van onze eigen mensen, maar ook van partners zoals de Omgevingsdienst en externe partijen (onderzoeksbureaus en de advocaat). De omvang van deze inzet en de daaruit voortvloeiende kosten hangen sterk af van het vervolg van het dossier en eventuele juridische procedures. Om die reden is in de perspectiefnota budget beschikbaar gesteld.

Grondexploitatie Kornputkwartier
Het geactualiseerde bestemmingsplan wordt dit najaar door de gemeenteraad behandeld. Dit gewijzigde bestemmingsplan voorziet in de bouw van 116 woningen. De aangetroffen PFAS-verontreiniging wordt gesaneerd waarbij de kosten gedekt worden door de verkregen subsidie voor de woningbouw in het Kornputkwartier. Na de bodemsanering in 2024 zal gestart worden met het bouwrijp maken van dit deel van het plangebied.

Woningbouw Steenwijk-Zuidoost
In Steenwijk-Zuidoost is eveneens sprake van een PFAS-verontreiniging die moet worden gesaneerd. Met een subsidie in het kader van de landelijke WoningBouwImpuls (WBI) is een deel van de saneringskosten gedekt. Het restant van de kosten wordt door de ontwikkelaar betaald. Na de sanering kan ook hier de locatie bouwrijp worden gemaakt.

Reserves speeltoestellen en maatschappelijk vastgoed.
In de jaarrekening 2023 zijn 2 nieuwe reserves gevormd, voor speeltoestellen en maatschappelijk vastgoed. Eerder hadden we voor beide onderwerpen voorzieningen gevormd. De reserves waren nodig om te kunnen voldoen aan de BBV-regelgeving (Besluit Begroting en Verantwoording).

Voor speeltoestellen geldt dat de kosten die we maken vooral vervanging betreffen, waar investeringskredieten voor zijn benodigd. Deze worden in deze nota aan u voorgelegd. De reserve Speeltoestellen kan hiermee overgeheveld worden naar de Algemene reserve vrij besteedbaar.

Voor de reserve Maatschappelijk vastgoed is de oplossing minder eenvoudig. We zijn in overleg met de accountant en verwachten bij het opstellen van de jaarrekening 2024 weer een voorziening Maatschappelijk vastgoed te kunnen vormen.

Om de voorziening weer te kunnen vormen is een besluit van de raad benodigd om de reserve Maatschappelijk vastgoed weer beschikbaar te stellen en deze te storten in de voorziening Maatschappelijk vastgoed. Dit wordt in deze najaarsnota aan u voorgelegd.

Financieel
De belangrijkste financiële wijzigingen in deze najaarsnota zijn hieronder weergegeven.

Positief	€ x 1.000	Negatief	€ x 1.000
Bouwimpuls	295	Bouwimpuls	295
Beweging van nul	190	Beweging van nul	190
Vitaal ouder worden	265	Vitaal ouder worden	265
Opbrengsten BIZ	120	Doorbetaling BIZ	120
Rijksbijdrage opvang ontheemden Oekraïne	11.757	Opvang ontheemden Oekraïne	11.757
Nationaal Isolatieprogramma	1.028	Nationaal Isolatieprogramma	1.028
Vrijval reserve Speeltoestellen	1.890	Vrijval reserve Speeltoestellen tgv Algemene reserve vrij besteedbaar	1.890
Vrijval reserve Maatschappelijk vastgoed	4.933	Vrijval reserve Maatschappelijk vastgoed tgv voorziening Maatschappelijk vastgoed	4.933
Afrekening 2023 RSJ	34	Juridische adviezen bestemmingsplannen	26
Dividend Rova tlv voorziening	55	Gecertificeerde instellingen	80
Beschermd wonen	1.400	Sanering Steenwijkerdiep 107	75
Speeltoestellen	208	Inkomensregelingen	175
Dividend Rendo	228	Loonkostensubsidie	200
Rentelasten	120	Dividend Rova	55
Algemene uitkering 2024 (meicirculaire)	144	Omgevingsdienst	58
Algemene uitkering taakmutaties	272	Mobiliteitshub	50
Algemene uitkering (voorgaande jaren)	134	Buigbudget	300
Overhead	498		
Afschrijvingslasten 2024	424		
Diversen < € 25.000)	49	Diversen < € 25.000)	90
Totaal positief	**24.044**	**Totaal negatief**	**21.587**
Totaal negatief	**21.587**		
Saldo najaarsnota	**2.457**		

De najaarsnota 2024 laat een positief saldo zien van bijna € 2,5 mln.

De prognose van het financieel jaarresultaat 2024 ziet er hiermee als volgt uit:

x € 1.000

Omschrijving	2024
Saldo Meerjarenbegroting	761
Perspectiefnota 2024	-1.115
Begrotingssaldo na PPN 2024	**-354**
Najaarsnota 2024	2.457
Begrotingssaldo na NJN	**2.103**

Ofwel we verwachten op basis van deze najaarsnota uit te komen op een verwacht resultaat van ruim € 2,1 mln.

Burgemeester en wethouders van Steenwijkerland,

de secretaris, de burgemeester,

Marco de Graaf Rob Bats

Inhoud

INLEIDING **3**

1. TUSSENRAPPORTAGE BEGROTINGSNIVEAU **7**

1.1 Prognose realisatie doelstellingen programmabegroting *7*
1.2 Financieel beeld *7*

2. NAJAARSNOTA 2024 PER PROGRAMMA **8**

2.1 Woningbouw *8*
2.2 Werk en Economie *14*
2.3 Samenredzaam *19*
2.4 Vitaal platteland *29*
2.5 Duurzaam *33*
2.6 Leefbare steden en kernen *40*
2.7 Financiën en dienstverlening *54*

3. BUDGETAANPASSINGEN NAJAARSNOTA 2024 ..... **66**

3.1 Budgetafwijkingen najaarsnota 2024 ..... *66*
3.2 Financieel beeld 2024 na verwerking najaarsnota *67*

4. TE NEMEN BESLUITEN: **68**

1. Tussenrapportage begrotingsniveau

Dit hoofdstuk geeft een beeld van de voortgang van alle programma's gezamenlijk. Het bevat een prognose van de haalbaarheid van de doelstellingen uit de programma's. Aan de orde komen de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van wat in de programmabegroting is afgesproken.

1.1 Prognose realisatie doelstellingen programmabegroting

De prognose van de realisatie van de programmadoelstellingen richt zich op de zogenaamde 'eerste w-vraag' in de begroting: 'Wat willen we bereiken?'

Van de (actie) doelstellingen voor 2024 verwachten wij:

- 71% ook daadwerkelijk te realiseren;
- dat voor 29% specifieke aandacht nodig is / er problemen zijn om realisatie dit jaar mogelijk te maken.

1.2 Financieel beeld

Binnen alle programma's zijn de financiële mutaties per onderdeel nader toegelicht. In hoofdstuk 3 is een totaalbeeld van de financiële gevolgen van de najaarsnota opgenomen. De verwerking van deze mutaties leidt tot onderstaand financieel beeld.

Financieel effect Perspectiefnota / Najaarsnota

Financieel beeld 2024:

x € 1.000

Omschrijving	**2024**
Saldo Meerjarenbegroting	761
Perspectiefnota 2024	-1.115
Begrotingssaldo na PPN 2024	**-354**
Najaarsnota 2024	2.457
Begrotingssaldo na NJN	**2.103**

In paragraaf 3.1 is een uitgebreide financiële toelichting opgenomen over de ontwikkelingen binnen deze najaarsnota.

2. Najaarsnota 2024 per programma

Per programma wordt een beeld gegeven van de voortgang op de (sub) doelstellingen uit de begroting 2024 -2027, inclusief financiële afwijkingen.

2.1 Woningbouw

AMBITIES WONINGBOUW:	GLOBAL GOALS (o.a.)
- 1.735 woningen erbij tot 2031, waarvan 2/3 voor 2027. - 30% van de nieuwbouwwoningen is een sociale huur- of koopwoning. - Stimuleren van lokale initiatieven. - Benutten van kansen om voor de bovenregionale woonbehoefte te bouwen.	

Bij het maken van bestemmingsplannen houden we rekening met de vraag van onze huidige en toekomstige inwoners, zodat onze huidige en nieuwe inwoners een passende woning kunnen krijgen en kunnen houden (SDG 11). Het gaat om zowel koop- als (sociale) huurwoningen. Voor sociale huurwoningen werken we nauw samen met woningbouwcorporaties en hebben hiermee prestatieafspraken gemaakt (SDG 17). Bij het opstellen van woningbouwplannen nemen we zoveel mogelijk SDG's in ogenschouw en houden we onder andere rekening met de kwaliteit van de openbare ruimte (SDG 3, 10 en 11), klimaatbestendigheid (SDG 11) en natuur inclusief bouwen.

1. Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Woningbouw	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲ = er zijn problemen X = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Woningbouw'.

Doel	Voldoende woningen voor onze inwoners
Beoogd resultaat	Voor 2027 is 2/3 van de benodigde 1.735 woningen tot 2031 gerealiseerd.
Acties 2024	• We realiseren in 2024 voor 230 woningen harde plancapaciteit: ■ • We zetten gericht actief grondbeleid in op basis van de woonbehoefte en daar waar geen gronden in bezit zijn: ● • We stellen een beleidslijn op voor de invulling van vrijkomende agrarische bebouwing, in samenspraak met de provincie: ■

Toelichting	• In 2023 hebben we voor 370 woningen plannen in procedure gebracht. Een deel van deze plannen wordt in 2024 harde plancapaciteit. Het gaat daarbij om de bestemmingsplannen voor Oldemarkt, Kuinre, Kornputkwartier, Gouden Engel, Kalverstraat en Heetveld. Voor Steenwijk-Zuidoost hebben we WBI-subsidie gekregen om de bodemsanering mee te financieren. Hiermee kunnen ook voor dit bestemmingsplan richting vaststelling (eerste helft 2025). Tegelijkertijd vraagt de realisatie van harde plancapaciteit continue aandacht maar is daarbij afhankelijk van beschikbare capaciteit voor het uitvoeren van de benodigde onderzoeken en het opstellen van de (omgevingsplannen). Het actief betrekken van de omgeving bij het maken van plannen moet zorgvuldig en kost tijd. Bij Blokzijl heeft dit opgeleverd dat het plan goed aansluit bij de wensen van het dorp. Wel leiden investeringen aan de voorzijde niet automatisch tot sneller resultaat. Daarnaast zorgt de doorlooptijd van procedures bij de Raad van State voor aanzienlijke vertragingen. • Daar waar kansen zich voordoen verwerven we actief gronden. Denk daarbij aan het voormalig tuincentrum in Tuk. Daar waar marktpartijen posities hebben maken we vooraf afspraken over de ontwikkelrichting. Zoals we doen bij Oppen Swolle in Vollenhove. • De beleidslijn wordt dit jaar opgesteld. Het beleidskader van de provincie is vertraagd. De werkvergadering met de gemeenteraad is in december 2024. Vaststelling van het beleid is daarom in 2025.

Doel	**Voldoende passende en betaalbare woningen**
Beoogd resultaat	Tenminste 30% van de nieuwbouwwoningen is een sociale huur- of koopwoning.
Acties 2024 (prognose)	• We voeren samen met de woningcorporaties de jaarschijf 2024 van de Prestatieafspraken Steenwijkerland 2023-2027 uit: ● • We voeren de rijkstaakstelling voor de huisvesting van statushouders uit: ■ • We stellen woonwagenbeleid op: ■
Toelichting	• De uitvoering van de jaarschijf loopt op schema. In Sint Jansklooster en Blokzijl bouwt Wetland Wonen zowel sociale huur als starterskoopwoningen. Voor deze projecten hebben we Startbouw-impulsgelden vanuit het Rijk ontvangen. Daarnaast zijn de bestemmingsplannen voor de Gouden Engel en Kalverstraat onherroepelijk geworden. • We hebben extra maatregelen genomen om de taakstelling voor de huisvesting van statushouders van 2024 te halen, inclusief de achterstand die we in 2023 hebben opgelopen. De maatregelen zijn opgenomen in het addendum dat op 12 juli is getekend. Het pakket aan maatregelen is zowel fysiek als sociaal. Eén van de maatregelen is realisatie van hybride woningen. Ondanks al onze inspanningen is het de vraag of we taakstelling dit jaar gaan halen. • We hebben in samenwerking met de corporaties een partij geselecteerd en daar opdracht aan verleend. Het onderzoek naar de behoefte aan woonwagenstandplaatsen is gestart. Zo hebben we een actueel beeld van de vraag en het aanbod (koop en huur). Oplevering van het onderzoek is eind 2024. Dit levert input voor het beleid. Parallel aan dit traject onderzoeken we de mogelijkheden voor structurele uitbreiding.

Doel	**Faciliteren van eigen inwoners initiatieven in de kernen**
Beoogd resultaat	Het realiseren van woningbouwinitiatieven van, voor en door eigen inwoners.
Acties 2024 (prognose)	• We faciliteren (collectieve) wooninitiatieven van eigen inwoners, zodat onder andere starters en ouderen in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen. Hiervoor stellen we richtlijnen op om Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) mogelijk te maken: ● • We willen minimaal 2 wooninitiatieven stimuleren en waar nodig financieel ondersteunen: ● • We stellen een Huisvestingsverordening op om huurwoningen, nieuwbouwwoningen en bestaande woningen beschikbaar te maken voor groepen die er anders niet tussen komen. En dat inwoners de kans krijgen om te blijven wonen in de kern/gemeente waar ze zijn opgegroeid. Voorwaarde is wel dat de nieuwe Huisvestingswet wordt aangenomen: ■
Toelichting	• In Ossenzijl is de Stichting Woonwens Ossenzijl opgericht. Zij willen 4 sociale huurwoningen realiseren. Het voorstel komt eind 2024 in de raad. In Scheerwolde wordt een CPO van vier woningen gerealiseerd. • We stimuleren en ondersteunen het initiatief in Ossenzijl. In Scheerwolde zijn in het verleden afspraken gemaakt om de doelgroep starters uit Scheerwolde kans te bieden om in hun eigen dorp te blijven wonen. De kavels zijn dit jaar verkocht. • De nieuwe huisvestingswet is in werking. We laten een bureau in beeld brengen hoeveel woningen in Steenwijkerland er worden verkocht aan inwoners uit Steenwijkerland en hoeveel worden verkocht aan mensen uit andere gemeenten. Zo kunnen we aantonen of er al dan niet sprake van schaarste is. Als er sprake is van schaarste en dat die schaarste zonder sturing leidt tot onevenwichtige en onrechtvaardige effecten voor bepaalde groepen, kunnen we de huisvestingsverordening inzetten.

2. Projecten/ investeringen Programmabegroting 2024-2027

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1 Wijkvisie Steenwijk-West (3e en laatste fase)	●	Ja	Ja	Nee

3. Nadere wijzigingen

Financiële mutatie nr. 1: StartBouwImpuls (WBI)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Via een Specifieke uitkering (SPUK) van het Rijk is een StartBouwImpuls ontvangen voor: • Nieuwe Buurt Blokzijl: een bedrag van € 115.000 • Fase 2 Sint Jansklooster: een bedrag € 180.000. De ontvangen bedragen worden doorbetaald aan woningcorporatie Wetland Wonen. Zij zijn verantwoordelijk voor beide projecten.
Wat zijn de oorzaken?	Er is een StartbouwimpulsI ontvangen voor projecten Nieuwe Buurt Blokzijl en Fase 2 Sint Jansklooster van Wetland Wonen. Door de veranderde economische omstandigheden dreigden de projecten in Blokzijl en Sint Jansklooster te vertragen. Met het verkrijgen van de rijksbijdrage zorgen we ervoor dat de projecten in 2024 van start kunnen gaan. Beide projecten worden gerealiseerd door Wetland Wonen. Zowel in Blokzijl als Sint Jansklooster gaat het om een combinatie van sociale huur- en starterskoopwoningen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Bij geen tijdige startbouw of oplevering door Wetland Wonen binnen 2 jaar na start bouw, dan zal de SPUK terugbetaald moeten worden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De financiële gevolgen verlopen binnen onze begroting budgettair neutraal. De ontvangen bijdrage wordt doorbetaald aan Wetland Wonen. De gemeente heeft in samenwerking met Wetland Wonen de aanvraag voorbereid en ingediend. De gemeente heeft verder in de uitvoering alleen een controlerende rol.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 2: Bestemmingsplannen; juridische adviezen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op dit moment is er al een tekort van € 9.000 op budget bestemmingsplannen en er komen nog kosten van tenminste € 17.000 aan. Totaal een tekort van € 26.000 dit jaar. Daarnaast zal er jaarlijks structureel meer budget beschikbaar gesteld moeten worden.
Wat zijn de oorzaken?	De complexiteit en regelgeving rondom bestemmingsplannen gaat steeds verder en dieper waardoor er meer advies en ondersteuning nodig is.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Doordat er meer budget is kan er op tijd advies ingewonnen worden waardoor er geen vertraging m.b.t. bestemmingsplannen zal optreden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zullen extra gelden beschikbaar gesteld moeten worden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	2024: € 26.000 2025: € 7.000 2026: € 7.000 2027: € 7.000 2028: € 7.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 3: Splitsing van de huur/pacht- inkomsten en algemene uitgaven woningbouw	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Per saldo is er aan de inkomstenkant een voordeel van € 20.000. Voor de algemene uitgaven grondzaken/woningbouw is aan de uitgavenkant een budget benodigd van € 20.000. Per saldo dus budgettair neutraal.
Wat zijn de oorzaken?	Zowel de inkomstenkant als ook de uitgavenkant rondom huren- en pachten zijn kritisch bekeken. Conclusie is dat er zowel aan de inkomstenkant als ook aan de uitgavenkant een aanpassing noodzakelijk is.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Doordat de ramingen inkomsten en uitgaven beter op de actualiteit zijn gebaseerd, is risico op afwijkingen verminderd.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Budgettair neutraal.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen, bijstelling is budget neutraal.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	2024 e.v.: 0 (voordeel op inkomsten € 20.000 en nadeel uitgaven € 20.000).
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. : 4 Saneringskosten woning Steenwijkerdiep 107	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het woonhuis aan de Steenwijkerdiep 107 welke nog in ons bezit is wordt verkocht. Nu blijkt dat de tuin van de woning vervuild is en gesaneerd moet worden voordat er verkocht mag worden. De minimale saneringskosten zullen rond de € 75.000 zijn maar afhankelijk van onvoorziene zaken kan het oplopen tot € 100.000. De opbrengst is vanwege onderhandelingspositie niet opgenomen, maar ruim voldoende zijn om de kosten te dekken. Er zal eerst gesaneerd moeten worden in Q4 2024 en pas in Q1 2025 zal de verkoop plaats vinden. Er staan in de begroting nog huurinkomsten geraamd van € 14.911. Deze komen te vervallen. Er staat aan zakelijke lasten nog ongeveer € 400 in de begroting. Per saldo is er dus een structureel nadeel van € 14.500.
Wat zijn de oorzaken?	Met de strengere milieu wetgeving is gebleken dat de waardes van de tuin niet meer voldoen aan de eisen van bewoning/beplanting zoals die nu in de wet is opgenomen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, volgens de wetgeving is de eigenaar verplicht om een schone tuin op te leveren.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De opbrengsten van de woning zullen hierdoor lager uitvallen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zal pas saldo een incidenteel voordeel ontstaan en een structureel nadeel.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	2024: € 75.000 negatief eenmalig, structureel nadeel € 14.500 2025: € 25.000 aan kosten), structureel nadeel € 14.500 2026: structureel nadeel € 14.500 2027: structureel nadeel € 14.500 2028: structureel nadeel € 14.500.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

4. Actualiteiten en kansen/uitdagingen met betrekking tot dit programma

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Woningbouw' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ De bestuurlijke focus/aandacht vanuit het rijk en provincie.
- ▲ De krapte op de woningmarkt, waardoor extra subsidiestromen en innovatieve oplossingen ontstaan, of flexibiliteit in regelgeving.
- ▲ Inzet op fabrieksmatige woningbouwproducten.
- ▲ (Innovatieve) Initiatieven vanuit inwoners en/of de markt.

Uitdagingen:

- ▼ Capaciteitstekorten (dit betreft zowel mensen als (bouw)materialen en adviseurs).
- ▼ Financierbaarheid van woningen (gestegen bouwkosten en hypotheekrente).
- ▼ Stikstof/PFAS.
- ▼ Huisvesting statushouders (toenemende taakstelling-teruglopende mutaties).

- ▼ Huisvesting ontheemden vraagt extra personele inzet.
- ▼ 'Bodem- en watersturend' bij ruimtelijke planvorming beperkt mogelijkheden om te bouwen.
- ▼ Beroepsprocedures bij de Raad van State.

2.2 Werk en Economie

AMBITIES WERK EN ECONOMIE:	GLOBAL GOALS (o.a.)
- Initiatieven faciliteren die de mismatch op de arbeidsmarkt tegengaan. - Versterken van de werkgelegenheid. - Ruimte voor ondernemersinitiatieven. - Een optimale dienstverlening. - Voorzien in de (duurzame) ruimtebehoefte van bedrijven.	

Onze ambities voor Werk en Economie staan niet op zichzelf, maar hangen samen met SDG 8 & 9. Door te zorgen voor een betere toegang van (kleinschalige) ondernemingen tot onze diensten, de diensten in de regio Zwolle en een aantrekkelijk vestigingsklimaat dragen wij hier aan bij. Onder andere met de regionale praktijk academie (RPA) stimuleren we een lokale toekomstbestendige, wendbare arbeidsmarkt. Hiermee zetten we in op kwaliteitsonderwijs (SGD 4) dat aansluit op de arbeidsmarkt en een mismatch zoveel mogelijk tegengaat. We werken lokaal aan deze doelen samen met ondernemers(verenigingen), en maken waar mogelijk, gebruik van de regionale infrastructuur (Regio Zwolle, provincie etc.) (SDG 17).

Werk en Economie	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲= er zijn problemen **X** = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Werk en economie'.

1. Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Doel	**Versterken en behoud van de werkgelegenheid door opleiden gekwalificeerd personeel en mismatch arbeidsmarkt tegengaan**
Beoogd resultaat	Economische sectoren die van belang zijn voor onze economie, hebben voldoende arbeidspotentieel beschikbaar.
Acties 2024 (prognose)	• De Regionale Praktijk Academie (RPA) werkt in 2024 toe naar een zelfstandige entiteit met voldoende instroom, financiering, uitbouw van het aantal sectoren en een werkend governancemodel: ● • Tijdens de week van de ondernemer organiseren we samen met de organisatie een derde editie van het 'Werkfestival Steenwijkerland': ●
Toelichting	• De regionale Praktijk academie is een zelfstandige entiteit die de afgelopen jaren is gegroeid. In 2024 zijn er stappen gezet tot een eigen locatie, vernieuwde governancestructuur en is de

	samenwerking verbreedt. Daarnaast heeft het RPA zich gemeld bij Regio Zwolle met een aanvraag voor de Regiodeal. • De organisatie van het 'Werkfestival Steenwijkerland' maakt zich klaar voor een derde editie. Net als voorgaande jaren is dit een co-creatie van ondernemers, de gemeente en andere partijen. Daarnaast benutten we deze week ook voor de 'week van de economie', met activiteiten voor ambtenaren, ondernemers en starters.

Doel	**Verbetering externe en interne dienstverlening aan ondernemers**
Beoogd resultaat	Verhoging tevredenheid dienstverlening aan ondernemers en meer ruimte voor ondernemersinitiatieven.
Acties 2024 (prognose)	• Uitvoering 'Economische Koers Steenwijkerland': ● • Het team Economie doet in 2024 minimaal 150 bedrijfsbezoeken. Aan de hand van die bezoeken worden de top 3 knelpunten in beeld gebracht waar ondernemers tegenaan lopen en daar volgen acties op: ● • We organiseren een brede bijeenkomst voor 'nieuwe ondernemers' waarin we ze kennis laten maken met de kansen en mogelijkheden die ondernemen in Steenwijkerland biedt: ●
Toelichting	• In 2024 zijn we gestart met de concrete projecten en activiteiten zoals benoemd in de Economische Koers, zoals het initiatief 'Steengoede makers' (een project waarbij we Steenwijkerlandse bedrijven in de regio op de kaart zetten) of de ondernemersnieuwsbrief die dit jaar is begonnen met de vier eerste edities. • Op dit moment lopen de accountmanagers op schema met het voeren van bedrijfsbezoeken. Door deze reeks bezoeken komen signalen van verbeter- en knelpunten beter onder onze aandacht. Daarnaast hebben we nu intern een bedrijventeam om hier actief mee aan de slag te gaan. • Tijdens de week van de ondernemer zal de tweede editie van de bijeenkomst voor starters worden georganiseerd. N.a.v. de evaluatie van de vorige bijeenkomst wordt dit jaar gestuurd op een hogere opkomst met passend programma met inspirerende spreker. Tevens is dit het moment voor starters om in aanraking te komen met al het lokale en regionale aanbod op het gebied van ondernemersdienstverlening. • Ook in Regio Zwolle verband zijn we actief aan het kijken hoe de dienstverlening aan ondernemers verbeterd kan worden. Dit is nodig omdat ondanks de economische groei Regio Zwolle, en dus ook Steenwijkerland, achterblijft in innovatie en productiviteit. Vooral het kleinere mkb (minder dan 50 werknemers) is hierdoor kwetsbaar. Dit is een bedreiging voor onze economie en daarmee staat de brede welvaart onder druk. Op dit moment wordt in gezamenlijkheid een plan ontwikkeld hoe dit gerealiseerd kan worden.

Doel	**Voldoende ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven**
Beoogd resultaat	Voldoende mogelijkheden voor bedrijven om uit te breiden en bestaande ruimte te intensiveren.

Acties 2024 (prognose)	• Nadat in 2023 de nieuwe bestuurlijke afspraken in Overijssel kansen bieden voor uitbreiding van bedrijventerreinen stellen we in 2024 een concreet stappenplan op voor deze uitbreiding: ● • We faciliteren het bedrijfsleven bij de pilot om op bedrijventerrein Groot Verlaat een verkenning te doen voor het verduurzamen en circulair maken van het bedrijventerrein en ook bij de uitvoering. ●
Toelichting	• Op basis van de bestuurlijke afspraken in Overijssel is er een terrein aangekocht ten behoeve van de uitbreiding 'bedrijventerrein Schaarkampen Vollenhove. ' • Om goed in te spelen op de ruimtevraag die er landelijk en regionaal is, heeft de Regio Zwolle de Ruimtelijke Economische Bouwsteen 2040 opgesteld. Dit rapport vormt het vertrekpunt voor dialoog over welke afwegingen we in de regio willen maken om de schaarste aan ruimte optimaal te benutten. Tevens is hier een werkgroep uit voortgekomen over hoe we wellicht een regionaal bedrijventerrein kunnen realiseren aan de A32 samen met buurtgemeenten. In het afwegingskader wonen/ werken dat in november ter besluitvorming naar de raad gaat is dit regionaal terrein als zoekgebied opgenomen. • Het project Verduurzaming Groot Verlaat wordt in 2 delen uitgevoerd. 1. De collectieve vergroening (openbaar ruimte) vanaf 2025. 2. Vergroenen van eigen terreinen ondernemers. Er is een subsidieregeling gemaakt door de BCS die in 2 delen wordt vrijgegeven. Eerste deel is voor leden van de BCS waar ze tot 1 augustus 2024 kunnen inschrijven. Het resterende deel wordt vervolgens opengesteld voor alle ondernemers van Groot Verlaat.

Doel	**Duurzame bedrijven**
Beoogd resultaat	Zoveel mogelijk bedrijven hebben een 'groen-verdienmodel'.
Acties 2024 (prognose)	• Faciliteren en aanjagen van het opstellen van een actie-agenda voor circulaire projecten voor een of meerdere bedrijfs-sectoren ■
Toelichting	• In de opgestelde economische agenda is duurzaamheid een belangrijk thema. Dit thema is, samen met ondernemers uitgewerkt in activiteiten die op jaarschijven zijn gezet (2024 t/m 2026), met daarbij aangegeven wie (ondernemers/overheid) wat gaat doen. Er gaat geen aparte agenda meer opgesteld worden. De uitvoering van de projecten speelt in 2025-2026. • In 2024 is, in samenwerking met verschillende afdelingen gewerkt aan een actieplan MVOI, zijn eerste acties benoemd en in uitvoering gebracht. Naar verwachting gaat dit actieplan dit najaar naar de raad. • Dit najaar hebben we in samenwerking met de BCS een circotrack georganiseerd voor geïnteresseerde bedrijven die een bedrijfsproces circulair willen maken en hier advies over willen.

2. Projecten/ investeringen Programmabegroting 2024-2027

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
Meerjarige Agenda Regio Zwolle 2024-2028	●	Ja	Ja	Nee

3 Nadere wijzigingen

Financiële mutatie nr. 1: Ondernemersbijdrage BIZ	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Zowel aan de inkomstenkant als ook aan de uitgavenkant is er sprake van een bedrag van € 120.000. Daarmee is er sprake van een budgettair neutrale mutatie.
Wat zijn de oorzaken?	Op basis van begrotingsvoorschriften dienen zowel inkomsten als uitgaven te worden geraamd. Ten aanzien van de ondernemersbijdrage BIZ geldt dat wij fungeren als doorgeefluik. Dit betekent echter dat wij zowel inkomsten als uitgaven moeten ramen, ook al is dit budgettair neutraal.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing, betreft een technische aanpassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Zowel aan de inkomstenkant als aan de uitgavenkant zal een bedrag van € 120.000 worden geraamd.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Structureel ramen van € 120.000 aan inkomsten en uitgaven.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

4 Actualiteiten en kansen/uitdagingen met betrekking tot dit programma

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Werk en economie' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ Door de vele bedrijfsbezoeken staan wij dichterbij de ondernemer, weten wij wat er speelt. Door een nieuw klantvolgsysteem kunnen wij monitoren waar wij staan.
- ▲ Intern is maandelijks een bedrijventeamoverleg, hierdoor kunnen wij vraagstukken snel en adequaat oppakken.
- ▲ De Meerjarige Agenda van Regio Zwolle en de binnengehaalde regiodeal voor Regio Zwolle biedt kansen om een aantal activiteiten en projecten te versnellen en op te schalen.
- ▲ Wij hebben een subsidieaanvraag gedaan voor de Impulsaanpak winkelgebieden.
- ▲ Investeringsprogramma's van de provincie zijn vastgesteld, dit kan voor verschillende economische onderwerpen subsidiemogelijkheden opleveren.
- ▲ De Nederlandse economie overtreft de verwachtingen. De economie kende een gematigde groei in de eerste helft van dit jaar (+0,7% vergeleken met het vierde kwartaal van 2023).

Uitdagingen:

- De economie heeft last van capaciteitsbeperkingen zoals de arbeidsmarkt en het elektriciteitsnet. In de tweede helft van 2024 wordt een lage maar positieve groei verwacht.
- Hoewel de werkloosheid iets oploopt, is er nog steeds sprake van krapte op de arbeidsmarkt, dit zien wij in bijna alle sectoren.
- Op dit moment wordt het landelijke beleid nog uitgewerkt, dit brengt op sommige gebieden nog wat onzekerheid.
- Er zijn meerdere uitdagingen rondom netcongestie. Wij volgen dit nauwgezet en houden de ondernemers op de hoogte.

2.3 Samenredzaam

In dit bestuursprogramma werken we via vijf opgaven aan de Brede Welvaart en veel van de 17 Global Goals: Iedereen is financieel zelfredzaam, Passende ondersteuning op de juiste plek, Thuis in de wijk, Gezond leven makkelijker maken (waaronder vitaal ouder worden) en Een goed begin. Daarbij hanteren we een aantal speerpunten:

1. het voorkomen van (ernstige) geldzorgen bij inwoners (SDG1 en 2)), door het snel bieden van ondersteuning aan inwoners;
2. het voorkomen van uithuisplaatsing van kinderen (SDG 3 en 10), door de formele zorg eenvoudiger, goedkoper en minder zwaar te organiseren, door samenwerking tussen ketenpartners te stimuleren en door te werken aan een cultuurverandering als het gaat om het uithuisplaatsen van kinderen;
3. mantelzorgers/respijtzorg (SDG 3), door het verminderen van de druk op mantelzorgers;
4. beschermd wonen (SDG 3), door ervoor te zorgen dat formele zorg aan mensen met psychische kwetsbaarheid passender is en meer in de eigen leefomgeving ontvangen kan worden. Samen met onze ketenpartners zorgen we voor een zachte landing in de wijk.

Deze relateren met name aan de volgende Global Goals:

AMBITIES SAMENREDZAAM:-	**GLOBAL GOALS (o.a.)**
- Voorkomen (ernstige) geldzorgen. - Kinderen kunnen veilig thuis opgroeien (beweging van nul). - Voorkomen overbelasting van mantelzorgers. - Psychisch kwetsbare inwoners kunnen zelfstandig wonen.	

Geen armoede en geen honger

Deze SDG staat centraal in de opgave Iedereen Financieel Redzaam. We werken aan het voorkomen van armoede en (in het verlengde daarvan) honger door schulden vroegtijdig te signaleren en bespreekbaar te maken, deelname aan (bij voorkeur betaald) werk te bevorderen, het verstrekken van inkomensvoorzieningen en ons armoedebeleid. Speerpunt daarbij in deze bestuursperiode is het voorkomen van ernstige geldzorgen. Voor de voortgang hierop: zie hieronder. Uitdaging t.a.v. deze SDG is dat steeds meer huishoudens, ook met hogere inkomens, in de financiële problemen terecht komen als gevolg van de hoge inflatie.

Goede gezondheid en welzijn

Deze SDG doorsnijdt alle opgaven. We werken aan goede gezondheid en welzijn:

- via het Gezondheidsbeleid en het Sport & Beweegbeleid. Basis hiervoor is de gezondheidsnota Gezond Leven Makkelijker Maken, die momenteel wordt uitgewerkt in het een Uitvoeringsplan. Ook via de afspraken uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) werken we regionaal en lokaal met veel partijen aan het verbeteren van de gezondheid van onze inwoners
- via de ondersteuning van inwoners op grond van de WMO, Jeugdwet en de Participatiewet. Veel van de ondersteuning vanuit deze wetten bevordert het welzijn van onze inwoners (o.a. doordat meedoen mogelijk blijft en door overbelasting te voorkomen). Daarnaast richt een deel van de

ondersteuning uit de Jeugdwet zich direct op het versterken van de mentale (en in mindere mate fysieke) gezondheid van jeugdigen.
- via het Sociaal Werk, waarvan vele activiteiten gericht zijn op het bevorderen van het welzijn en een gezonde leefstijl.

Onze speerpunten binnen dit SDG zijn: het terugdringen van het aantal uithuisplaatsingen, het voorkomen van overbelasting van mantelzorgers en het zorgen dat psychisch kwetsbare inwoners (met ondersteuning) thuis kunnen blijven wonen, een gezond leven makkelijker maken. Voor de voortgang hierop: zie hieronder.

Belangrijke uitdagingen zijn: de afgelopen jaren is de focus verschoven van problemen opsporen naar problemen voorkomen. We zoeken de oorzaak van de problemen en de oplossingen niet meer alleen bij het individu, maar er is sprake van een contextgerichte focus. We zoeken samen, ook met andere partijen, naar bredere oplossingen voor problemen zoals prestatiedruk, geldzorgen, slechte woonomstandigheden, eenzaamheid of middelengebruik.

Ongelijkheid verminderen
Ook deze SDG doorsnijdt alle opgaven. Het beleid van het sociaal domein richt zich immers op de inwoners die het meest kwetsbaar zijn. Door prioriteit te leggen bij deze inwoners verkleinen we de ongelijkheid tussen inwoners op tal van levensdomeinen, waaronder op het gebied van financiën, (positieve) gezondheid en educatie (van de jeugd en volwasseneducatie). Belangrijke uitdaging vormt het feit dat veel van het landelijk beleid de verschillen tussen (groepen) inwoners juist vergroot (denivellering).

Samenredzaam	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲ = er zijn problemen **X** = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Samenredzaam'.

1 Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Doel	**Voorkomen van (ernstige) geldzorgen**
Beoogd resultaat	Minimaal 55% van de doelgroep voor het minimabeleid maakt gebruik van de minimavoorzieningen (2022: 30%).
Prognose	• Het minimabeleid wordt vanaf 1 januari 2024 weer volledig door de gemeente uitgevoerd: ● • Vergroten van het aantal telefonische contacten en huisbezoeken vanuit de aanpak Vroegsignalering: ● • We vergroten bekendheid van het Geldloket Steenwijkerland bij minima, werkende armen, ondernemers en ketenpartners. Dit doen we met inzet van onze informatiemedewerker, de aanwezigheid bij markten/bijeenkomsten en in verschillende kernen: ●
Toelichting prognose	• Op dit moment hebben ruim 800 huishoudens gebruik gemaakt van één of meerdere regelingen of toeslagen. Om het bereik te vergroten zetten we in op communicatie en het afnemen van de Voor-zieningenwijzer.

	• De aanpak Vroegsignalering is geoptimaliseerd. Er worden meer en vaker contactpogingen (telefonisch en huisbezoeken) ondernomen om inwoners te bereiken. Daarnaast is het meldingssysteem beter ingericht en is er een verbeterde registratie van het aantal meldingen. • Gezamenlijk met Sociaal Werk de Kop is er een logo voor het Geldloket ontworpen om de herkenbaarheid te vergroten. Daarnaast worden het Geldloket en de informatiemedewerker meegenomen in de communicatie rondom het minimabeleid, sluit het Geldloket samen met de informatiemedewerker aan bij de straatacties van Gewoon Besparen, diverse beurzen en de Week van het Geld.

Doel	**Alle jeugdigen kunnen veilig thuis opgroeien (0 uithuisplaatsingen als moreel doel)**
Beoogd resultaat	Het aantal uithuisplaatsingen terugbrengen van 1,6% naar het landelijk gemiddelde van 1,1% (periode 2022-2026). Minder jeugdigen maken gebruik van specialistische GGZ-Jeugdzorg.
Prognose	• Met (lokale) ketenpartners ontwikkelen we initiatieven waarbij een klimaat wordt gecreëerd waarin ouders om hulp durven te vragen als sprake is van huiselijk geweld (Beweging van Nul): ● • We breiden bestaande aanpakken uit, zoals jeugdconsulenten bij huisartsenpraktijken, jeugdconsulenten en schoolmaatschappelijk werk op school: ● • We vergroten de rol van de gemeentelijke toegang op het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling. Deze rol hebben we al voor inwoners tot 18 jaar en gaan we vanaf 2024 op een vergelijkbare wijze ook inzetten voor volwassenen. Dit doen we o.a. door het scholen van drie extra aandachtsfunctionarissen en het actualiseren van het werkproces: ●
Toelichting prognose	• "De beweging van Nul bange ouders in de gemeente Steenwijkerland" is een sociale beweging. Inspanningen van verschillende (groepen) mensen en organisaties leiden samen tot sociale verandering gericht op transformatie. Deze beweging is eind 2022 gestart en laten we verder groeien in 2024. Dit doen we door onder andere maandelijkse bijeenkomsten met de kerngroep, uitbreiding van de kerngroep met relevante ketenpartners, diverse activiteiten voor meer bekendheid, en casuïstiek met ketenpartners. • De bestaande aanpakken worden gecontinueerd en waar mogelijk versterkt. Op dit moment werken jeugdconsulenten bij 1 van de 4 grote(re) huisartsenpraktijken in de gemeente Steenwijkerland. De jeugdconsulent spreekt daar jeugdigen en ouders, die zich bij de praktijk melden met een niet medisch vraagstuk (bijv. rouwverwerking, opvoedingsvraagstukken). In ruim 2/3 van de gevallen kan volstaan worden met een aantal gesprekken door de jeugdconsulent. In het verleden werd in vrijwel alle gevallen door de huisarts doorverwezen naar de GGZ (geïndiceerde jeugdzorg). Tevens zorgt de inzet van de POH-er Jeugd GGZ, welke werkzaam is bij zeven huisartsenpraktijken, voor een verminderde toestroom naar de GGZ (geïndiceerde jeugdzorg). In 2023 is gestart met de pilot op drie basisscholen in Steenwijk waarbij wordt ingezet op een goede samenwerking tussen onderwijs, schoolmaatschappelijk werk, de jeugdverpleegkundige van de GGD en de jeugdconsulent. We verkleinen de afstand tussen het primair onderwijs, als vindplaats van zorgleerlingen, en de (preventieve)

	zorg, zodat passende formele en informele zorg snel ingezet kan worden en minder zware zorg nodig is. De pilot is eind 2023 geëvalueerd en wordt in 2024 met een jaar gecontinueerd om de samenwerking verder vorm te geven en meer zicht te krijgen op de resultaten: wat brengt het 't kind en het gezin en wat is nodig qua organisatie? • Vanaf 1 februari 2024 is de casusregie bij alle veiligheid casuïstiek van Steenwijkerlandse gezinnen/ huishoudens, na de veiligheidsbeoordeling (triage) door Veilig Thuis IJsselland, belegd bij de lokale gemeentelijke toegang. De kennis en deskundigheid van het lokale team is op orde. Het proces casusregie op veiligheidsmeldingen is voor zowel Jeugd als Wmo beschreven. Er is sprake van rolduidelijkheid en daarmee ook de heldere en eenvoudige lijnen. Implementatie en borging van casusregie op veiligheids-meldingen is gereed en zal jaarlijks geëvalueerd worden.

Doel	**Voorkomen van overbelasting van mantelzorgers**
Beoogd resultaat	Vermindering van het aandeel mantelzorgers dat zich zwaar belast voelt (2020: 12%).
Prognose	• Eind 2023 is gestart met een onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte onder mantelzorgers. We stellen in Q4 2024 een actieplan op dat opvolging geeft aan de resultaten van dit onderzoek: ● • Starten uitvoering actieplan ondersteuning mantelzorgers: ▲
Toelichting prognose	De resultaten van mantelzorgonderzoek worden verwacht in Q3. De uitwerking en uitvoering van de resultaten zullen hun beslag vinden in 2025.

Doel	**Mensen met een psychische kwetsbaarheid kunnen zelfstandig wonen**
Beoogd resultaat	Via de opbouw van de beschermd-thuis formules verminderen van het gebruik van beschermd-wonen plekken met 30% (periode 2022 – 2026).
Prognose	• Overheveling van de toegang tot beschermd wonen van regionale naar lokale toegang (o.a. overname GGD-personeel) en doorontwikkeling lokale toegang: ● • Monitoren en opstellen evaluatie van de pilot beschermd thuis met zorgaanbieders (24-uurs beschikbaarheid van begeleiding thuis): ■ • We maken concrete afspraken met woningcorporaties over de huisvesting van mensen met een intensieve begeleidingsvraag (of uitstromen uit een instelling): ■
Toelichting prognose	• Sinds 1 april 2024 zorgt de eigen gemeentelijke toegang voor de indicatiestelling en het afgeven van beschikkingen voor beschermd wonen en beschermd thuis. De budgetten worden nog wel beheerd vanuit de centrumgemeente Zwolle. Naar verwachting ontvangen gemeenten de budgetten per 1 januari 2026 rechtstreeks van het Rijk. • De pilot beschermd thuis is medio 2023 gestart en is medio 2024 met een jaar verlengd. De samenwerking tussen partijen is nog in de opbouwfase en moet deels nog worden geformaliseerd. Dit vraagt de nodige tijd. Monitoring en evaluatie van de pilot vindt plaats in kwartaaloverleggen. Eind 2024/begin 2025 wordt een evaluatie van de pilot opgesteld.

	• Nadere afspraken over de samenwerking tussen de betrokken partijen en de huisvesting van mensen die uitstromen uit een instelling of met een (intensieve) begeleidingsvraag worden gemaakt in de 2e helft van 2024.

Doel	**Vitaal ouder worden**
Beoogd resultaat	Toename van het percentage ouderen dat een goede gezondheid ervaart (2022: 72%)
Prognose	• Uitvoering van het plan van aanpak (procesplan) om te komen tot een Actieprogramma Vitaal Ouder worden (amendement inz. 'Vitaal ouder worden' aangenomen op 1 november 2022): ▲ • Uitvoering van de plannen uit het Sport- en Beweegakkoord: ● • Start met de uitvoering Ketenaanpak Valpreventie (GALA/IZA): ■
Toelichting prognose	• In maart bent u geïnformeerd over de tijdelijk krappe bezetting van het team Samenleving. Hierbij hebben we u ook gemeld dat de eerste stappen om tot een actieprogramma te komen in het najaar van 2023 zijn gezet. De volgende stappen zullen we in het najaar van 2024 en in 2025 zetten. • De plannen uit het Sport- en beweegakkoord liggen op koers. Dit betekent dat er in 2024 verschillende beweegactiviteiten voor ouderen worden uitgevoerd, waaronder fittesten, de Nationale beweegweek voor ouderen en Max Vitaal. • In september start de pilot Valpreventie in Steenwijk. De verwachting is dit in 2025 uit te kunnen rollen over de hele gemeente. Tot slot: het 'staand beleid' rondom ouderen wordt in 2024 gewoon uitgevoerd (diverse onderdelen uit het sport- en beweegakkoord en de welzijnsactiviteiten voor ouderen).

Doel	**Een gezond leven makkelijker maken voor alle inwoners van de gemeente Steenwijkerland**
Beoogd resultaat	Inwoners ervaren een betere mentale gezondheid, gebruiken minder middelen en bewegen meer.
Prognose	• Opstellen en uitvoeren van het lokale uitvoeringsplan gezondheid: ■ • Inrichten en/of versterken van vijf ketenaanpakken met lokale en regionale afspraken: ■
Toelichting prognose	• Alle vacatures van het team Samenleving zijn inmiddels ingevuld. We verwachten het uitvoeringsplan in de tweede helft van 2024 vast te kunnen stellen en daarna te kunnen starten met de uitvoering daarvan. • Per 1 juli is er een interne coördinator voor de ketenaanpakken aangesteld. Vanuit de regio zijn er ook coördinatoren voor de ketenaanpakken aangewezen. • De ketenaanpakken Kansrijke start, de gezonde leefstijlinterventie (GLI) zijn al ingericht. De ketenaanpak "kinderen op gezond gewicht" is opgestart. Voor Valpreventie start na de zomer de eerste pilot (zie vitaal ouder worden). Ook de ketenaanpak Welzijn op Recept is in ontwikkeling.

Opvang ontheemden uit Oekraïne

Omdat de oorlog in Oekraïne voortduurt is op Europees niveau besloten om de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (de grondslag op basis waarvan we binnen Europa de Oekraïense ontheemden opvangen) met een jaar te verlengen tot 4 maart 2026. Daarbij is de gemeentelijke taakstelling van 480 opvangplekken per 1 januari 2025 naar boven bijgesteld naar 597 opvangplekken. Er is zicht op het behalen van de taakstelling.

2 Projecten/ investeringen Programmabegroting 2024-2027

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project / investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering / het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1 Iedereen financieel redzaam (voorheen als rondkomen niet meer lukt)	●	Ja	Ja	Nee
2 Regenboogbeleid 'onbeperkt jezelf zijn'	●	Ja	Ja	Nee

3 Nadere wijzigingen

Financiële mutaties

Er is een inventarisatie gedaan van de financiële consequenties 2024 en verder. Deze mutaties zijn aanvullend op de PPN 2024. Voor de incidentele mutaties wordt in 2024 en 2025 een fors voordeel verwacht. De structurele mutaties laten vanaf het jaar 2026 een aanvullend nadeel zien ter hoogte van € 355.000.

Nr.	Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
1	Beweging van nul	-190.000	190.000	-	-	-
2	Vitaal ouder worden	-265.000	265.000	-	-	-
3	Beschermd wonen	-1.400.000	-1.400.000	-	-	-
4	RSJ, jaarresultaat 2023	-34.000	-	-	-	-
5	GI's	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000
6	Kinderopvang SMI.	-	80.000	-	-	-
7	Uitkeringen (+10)	175.000	175.000	175.000	175.000	175.000
8	Loonkostensubsidies	200.000	200.000	200.000	200.000	200.000
9	BUIG compensatie	-	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
	Totaal	**-1.434.000**	**-510.000**	**355.000**	**355.000**	**355.000**

De financiële mutaties 1 en 2 betreffen reserve mutaties en worden om die reden in de begroting en jaarrekening verwerkt.

1: Beweging van nul
Eind 2023 heeft de gemeenteraad ingestemd met voor het jaar 2023 en 2024 het project 'Beweging van nul'. Door personele mutaties loopt het project vertraging op en wordt voorgesteld € 190.000 in 2025 te besteden. De dekking voor dit project komt uit de reserve Jeugd en heeft geen effect op het saldo van de Najaarsnota en het begrotingssaldo 2025.

2: Vitaal ouder worden
Door personele mutaties loopt het project vertraging op. Voorgesteld wordt om het project uit te stellen naar het jaar 2025. De dekking voor dit project komt uit de Algemene reserve en heeft geen effect op het saldo van de Najaarsnota en het begrotingssaldo 2025.

Financiële mutatie nr. 3: Beschermd wonen	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De regio Beschermd wonen (BW) heeft de jaarrekening 2023 vastgesteld en de begroting 2024 bijgesteld. De jaarrekening 2023 BW laat een voordelig resultaat zien van € 2,8 miljoen voor Steenwijkerland. Dit resulteert in een aanvullend voordeel in 2024 van € 1,4 miljoen, er was in onze begroting al rekening gehouden met 50%. De bijgestelde begroting BW 2024 laat ook een verwacht voordeel zien van € 2,8 miljoen. Voorgesteld wordt deze verwachting voor 50% in 2025 op te voeren (afgerond € 1,4 miljoen).
Wat zijn de oorzaken?	Een regionaal voordeel in verband met een hogere rijksbijdrage.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, Beschermd wonen is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel voordeel van € 1,4 miljoen in het jaar 2024 en in het jaar 2025. Er zullen extra gelden beschikbaar gesteld worden vanuit centrumgemeente Zwolle..
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 - 2028 en wat is het structureel effect?	Geen tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 4: RSJ IJsselland, jaarresultaat 2023	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente ontvangt een bedrag van € 34.000 vanuit het positieve resultaat jaarrekening 2023 van het RSJ IJsselland.
Wat zijn de oorzaken?	Betreft de afrekening van de apparaatskosten over het jaar 2023.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, jeugdzorg is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing..
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel voordeel van € 34.000 in het jaar 2024.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen..
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 - 2028 en wat is het structureel effect?	Geen tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 5: Gecertificeerde Instellingen GI's	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het college heeft begin 2024 ingestemd met de nieuwe tarieven voor de Gecertificeerde Instellingen (GI's). Deze zijn door een caseload (werkdruk) verlaging met circa 25% toegenomen. Het Rijk heeft hiervoor financiële middelen

	beschikbaar gesteld in de meicirculaire 2024. In lijn met het collegebesluit wordt nu gevraagd deze middelen beschikbaar te stellen.
Wat zijn de oorzaken?	Een besluit van het Rijk om de werkdruk bij de GI's met 25% te verlagen wat resulteert in hogere tarieven voor de gemeente.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Jeugdzorg is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel nadeel van € 80.000 met ingang van het jaar 2025..
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen..
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 - 2028 en wat is het structureel effect?	Vanaf het jaar 2025 een structureel nadeel van € 80.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 6:	**SMI (Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie)**
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Vanwege een toename aan gezinnen die een SMI-beschikking nodig hebben, is het budget 2024 met een bedrag van € 170.000 verhoogd. Voor 2025 wordt een ophoging van het budget ter hoogte van € 80.000 gevraagd.
Wat zijn de oorzaken?	Door veranderende financiële- en sociale omstandigheden bij een deel van onze kwetsbare gezinnen stijgen de kosten voor Sociaal medische Indicering (SMI). Bij SMI worden kwetsbare gezinnen met complexe vraagstukken ontlast op een zo normaal mogelijke manier: Ouders krijgen de mogelijkheid om hun kind naar kinderopvang of BSO te laten gaan.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, de Jeugd- en WMO-consulenten bepalen voor welke gezinnen dit noodzakelijk is. Met deze ondersteuning wordt zwaardere WMO-ondersteuning en Jeugdhulp voorkomen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een incidenteel nadeel van € 80.000 in 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Als beheersmaatregel wordt er scherp getoetst op het beschikkingsproces (inclusief beschikbaarheid eigen netwerk en voorliggende voorzieningen).
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 - 2028 en wat is het structureel effect?	Een bedrag van € 80.000 in het jaar 2025.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Vanwege een toename aan gezinnen die een SMI-beschikking nodig hebben, is het budget 2024 bij de PPN incidenteel met een bedrag van € 170.000 verhoogd. Hierbij is vermeld dat er een onderzoek komt naar het structurele effect. Bij de PPN van volgend jaar is hier meer over bekend.

Financiële mutatie nr. 7:	**Uitkeringsgerechtigden**
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op basis van de monitor sociaal domein van juni 2024 constateren we een stijgend aantal uitkeringsgerechtigden. Deze stijging zet zich echter sneller door dan bij de PPN 2024 werd verwacht. De inschatting is dat er € 175.000 structureel noodzakelijk is om de kosten van de bijstand te dekken (gemiddelde stijging van 10 extra uitkeringen).
Wat zijn de oorzaken?	De hogere stijging wordt met name verklaard door de extra huisvesting van statushouders. De gemeenteraad heeft ingestemd om 25% van de vrij-komende sociale huurwoningen beschikbaar te stellen aan statushouders. De verwachting is dat de huisvestingstaakstelling in 2024 volledig wordt gehaald.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, huisvesting van statushouders is een wettelijke taak en het verstrekken van een uitkering ook..
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel nadeel van € 175.000 met ingang van het jaar 2024.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 - 2028 en wat is het structureel effect?	Een structureel bedrag van € 175.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 8 en 9: Loonkostensubsidie en Buig	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De verplichtingen voor loonkostensubsidies nemen toe. Dit resulteert in een structureel hoger budget van € 200.000.
Wat zijn de oorzaken?	Het aantal loonkostensubsidies stijgt. Dit heeft enerzijds te maken met de loonstijging en anderzijds met het stijgend aantal mensen met een loon-kostensubsidie.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, dit is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Wij zetten extra in op re-integratie van mensen. Het middel loonkosten-subsidie draagt bij aan dit doel.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Een structureel nadeel van € 200.000 m.i.v. van het jaar 2024. En een structurele inkomst (stelpost) bij het BUIG-budget, voor het betalen van uitkeringen, van € 100.000 vanaf het jaar 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Verstrekte loonkostensubsidies worden door het Rijk (gedeeltelijk) vergoed binnen het Buigbudget, maar dan wel een jaar later.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen besparing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 - 2028 en wat is het structureel effect?	In 2024 een tekort van € 200.000. Vanaf het jaar 2025 per saldo een structureel tekort ter hoogte van € 100.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

4 Actualiteiten en kansen/uitdagingen met betrekking tot dit programma

Kansen:

- ▲ De waarde van het sociaal domein wordt door de landelijke overheid steeds meer erkend, net als de belangrijke rol die de gemeente daarin speelt. Steeds meer wordt erkend dat de gezondheid, het welzijn en de bestaanszekerheid van inwoners niet alleen in zichzelf waardevol zijn, maar ook een cruciale rol spelen in de houdbaarheid van allerlei publieke voorzieningen.
- ▲ Er zijn mogelijkheden voor doorontwikkeling van de Wmo wat kan leiden tot beheersmaatregelen binnen de Wmo. Hier zullen we in 2025 mee aan de slag gaan. Ook kan het versterken van de sociale basis voorkomen dat formele zorg nodig is voor ondersteuning die ook door vrijwilligers en andere leken kan worden geboden. Het versterken van het sociaal werk kan leiden tot een verschuiving van zwaardere, specialistische hulp naar lichtere hulp. Dit vraagt wel om (tijdelijke) investeringen in beleidsformatie en in uitvoeringskosten, die vooralsnog beperkt beschikbaar zijn.
- ▲ De Hervormingsagenda Jeugd (HVJ) is door het Rijk en VNG vastgesteld met als doel de jeugdzorg te verbeteren en financieel houdbaar te maken. Om de beoogde doelen te realiseren zijn regionale en lokale maatregelen noodzakelijk. In de meicirculaire 2024 is een bedrag van € 475.000 voor het jaar 2025 gereserveerd ten behoeve van deze maatregelen. Bij de PPN 2025 zal bepaald worden of deze middelen voor de HVJ of algemene middelen wordt ingezet.
- ▲ De komst van Oekraïners en andere nieuwkomers betekent nieuw arbeidspotentieel, dat in de huidige krappe arbeidsmarkt zeer welkom is.

Uitdagingen

- ▼ Door diverse ontwikkelingen nemen de uitgaven in het sociaal domein toe**.** Het gaat dan verschillende ontwikkelingen die elkaar versterken, zoals: de vergrijzing, de wachtlijsten en personeelstekorten op vele plekken in de zorgketen (ook in de medische zorg), de voortdurende veranderingen in het zorglandschap, de (reële) tariefstijgingen t.g.v. inflatie, de prestatie- en geluksdruk onder jongeren, de krappe woningmarkt, de komst van (soms getraumatiseerde)

nieuwkomers en inflatie waardoor de bestaanszekerheid van inwoners onder druk staat en de uitstroom uit (dure) residentiële voorzieningen stagneert.

- ▼ De informele zorg staat onder druk, door overbelasting van mantelzorgers en een teruglopend aantal vrijwilligers. Dit raakt onder andere het vrijwilligersvervoer in onze gemeente. Wanneer er minder informele zorg kan worden geboden, zal de behoefte aan formele zorg toenemen.
- ▼ Voor een duurzame beweging van zorg naar preventie en het bereiken van doelen van het lokale gezondheidsbeleid is structurele afstemming en samenwerking met maatschappelijke partijen een voorwaarde. Dit kost tijd en maakt het een uitdaging om de beschikbare middelen voor 2024 ook daadwerkelijk in te zetten.

2.4 Vitaal platteland

AMBITIES VITAAL PLATTELAND:	GLOBAL GOALS (o.a.)
- Het buitengebied van Steenwijkerland neerzetten als dé proeftuin van Nederland. - Ruimte en economisch perspectief bieden aan (agrarische) ondernemers. - Gebiedsontwikkeling en randwegen Ossenzijl en Blokzijl. - Versterking toerisme als economisch drager van het gebied. - Vereenvoudiging regels voor ruimtelijke projecten.	

In het kader van Vitaal Platteland zijn er vele ontwikkelingen op zowel nationaal, regionaal als lokaal niveau. Dit zal ook gevolgen gaan hebben voor onze gemeente met een groot Nationaal Park en een forse agrarische sector. Als gemeente vinden we dat wij de nabije overheid zijn die hier nauw bij betrokken moet zijn. Wij kennen de ondernemers, de opgaven en de kansen. Het platteland moet vitaal en leefbaar blijven en (agrarische) ondernemers moeten weer perspectief krijgen. Dit geeft kansen voor o.a. de toeristische sector. In Giethoorn staat de leefbaarheid door toerisme wel eens onder druk maar de leefbaarheid in andere delen van de gemeente kan gebaat zijn bij versterking van het toerisme. Balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid staat bij ons voorop. Er is een nieuwe Omgevingsvisie in de maak en in het kader van de Omgevingswet worden Omgevingsplannen opgesteld. Dit moet leiden tot vereenvoudiging van de regelgeving.

Genoemde ontwikkelingen en opgaven moeten een bijdrage gaan leveren aan de Global Goals. Hierbij gaat het o.a. over duurzaamheid van de voedselproductie en de impact ervan op de kwaliteit van de leefomgeving. Maar ook over het behoud van de vitaliteit en leefbaarheid van ons gebied. In onderstaande rapportage worden acties die hieruit voortkomen nader toegelicht.

Vitaal Platteland	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲= er zijn problemen **X** = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Vitaal Platteland'.

1. Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Doel	**Balans tussen economie, ecologie en leefbaarheid in het landelijk gebied**
Beoogd resultaat	Het buitengebied van Steenwijkerland neerzetten als dé proeftuin van Nederland. We willen een voorbeeld zijn voor andere gebieden in Nederland die met vergelijkbare opgaven te maken hebben.
Acties 2024 (prognose)	• Aanjagen, ondersteunen en begeleiden van 5 tot 10 initiatieven die bijdragen aan de drie sporen-aanpak. Een voorbeeld is commerciële rietteelt buiten Natura 2000: ●

	• Opstellen intentieovereenkomst met gebiedspartners: ● • Beleidskader opstellen voor ruimtelijke initiatieven in het landelijk gebied, waaronder voor vrijkomende agrarische bebouwing: ●
Toelichting	• Vanaf 1 september is het programmateam Regio op Vitaal Platteland uitgebreid met een projectleider Vitaal Platteland. Deze projectleider zal worden ingezet op het ondersteunen en begeleiden van initiatieven en deze tot uitvoering brengen. Er zijn inmiddels veel initiatieven in het landelijk gebied die bijdragen aan een Vitaal Platteland. Extra aandacht is er voor de inzet van onze subsidieregeling Vitaal Platteland. • Voor de samenwerking op provinciaal, regionaal en lokaal niveau zijn samenwerkingsafspraken gemaakt. In 2024 maakt de Deelgebiedscommissie Wieden-Weerribben, het brede platform voor de transitie in het landelijk gebied, een doorstart; • De Ruimtelijke Verkenning is afgerond en dient als bouwsteen voor de Omgevingsvisie. Met het opstellen van het VAB-beleid is een start gemaakt, eind 2024 organiseren we de participatie op dit vraagstuk.

Doel	**Vergroten van de leefbaarheid in Ossenzijl**
Beoogd resultaat	Realisatie van een nieuw bezoekerscentrum in 2025 (door Staatsbosbeheer) inclusief de koppeling met de ecologische verbindingszone, randweg, woningbouw en mogelijke overige ontwikkelingen in Ossenzijl.
Acties 2024 (prognose)	• Afronden tracéverkenning: ● • Opstellen lobbyplan voor medefinanciering van de randweg Ossenzijl: ●
Toelichting	• Een voorkeurstracé is in samenwerking met Plaatselijk Belang bepaald. • Op basis van het lobbyplan bouwen we aan een coalitie om de randweg mogelijk te maken. Staatsbosbeheer bouwt in 2025 een nieuw bezoekerscentrum. De provincie heeft aangegeven op z'n vroegst in 2027 te kunnen starten met de aanleg van de Ecologische Verbindingszone.

Doel	**Vergroten van de leefbaarheid in Blokzijl**
Beoogd resultaat	Aanleg van een randweg.
Actie 2024 (prognose)	• Mogelijkheden onderzoeken voor medefinanciering van de randweg Blokzijl: ■
Toelichting	Op dit moment is er nog geen zicht op concrete cofinanciering. De mogelijkheid wordt onderzocht om de financiering geheel zelf te dragen.

Doel	**Toerisme als economische drager van het gebied**
Beoogd resultaat	Verhoging van het aandeel van toerisme in de werkgelegenheid (nu 12,5%, streven is dit percentage terug te krijgen op circa 14).
Acties 2024 (prognose)	• Besluitvorming gemeenteraad over Visie op de gemeentelijke havens vanuit toeristisch perspectief: ● • Uitvoering geven toeristische activiteiten economische agenda: ●
Toelichting	• De gemeenteraad is in kennis gesteld over de toekomst van de havens. Bekeken wordt of realisatie in lijn met dit toekomstbeeld onderdeel kan worden van de Regio Deal Regio Zwolle 2024 • Gestart is met het uitvoering geven aan de toeristische activiteiten uit de economische agenda. Hierbij wordt samengewerkt met de Stichting NP Weerribben-Wieden en de Business Club

	Steenwijkerland o.a. in de werkgroep Horeca & Toerisme (verbeteren imago van de sector naar inwoners en seizoensverbreding etc.)

Doel	**Vereenvoudiging regels voor ruimtelijke projecten**
Beoogd resultaat	Medewerkers werken conform de nieuwe Omgevingswet.
Acties 2024 (prognose)	• De werkprocessen voor de Omgevingswet worden in 2024 toegepast en waar nodig geëvalueerd en aangepast: ● • Het proces voor het opstellen van de omgevingsvisie is gestart. Doel is 2024 in procedure te gaan: ▲ • Starten opstelling omgevingsplan: ▲
Toelichting	De oorspronkelijke prognose om in 2024 de omgevingsvisie in procedure te brengen is verschoven naar 2025.

2. Projecten/ investeringen Programmabegroting 2024-2027

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1- Projectleider en planoloog Vitaal Platteland	■	Ja	Ja	Nee
2- Senior beleidsadviseur Vitaal Platteland	●	Ja	Ja	Nee

Toelichting op de afwijking van de prognose: Projectleider en planoloog	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De extra planoloog wordt in Q4 van 2024 ingezet.
Wat zijn de oorzaken?	Het aantal ruimtelijke initiatieven van boeren neemt toe en dit vraagt om extra inzet van een planoloog.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geen.
Welke maatregelen stellen we voor?	Geen.

3 Nadere wijziging

Financiële mutatie nr. 1: Fiets- en wandelnetwerken	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een financieel tekort van € 10.000 per jaar op het budget van Fiets- en wandelnetwerken.
Wat zijn de oorzaken?	De daadwerkelijke stijging voor het onderhoud van het fiets- en wandelnetwerk is hoger dan het inflatiepercentage waarmee in de begroting rekening wordt gehouden.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Als wij niet tot betaling van de verplichting kunnen overgaan zullen wij aansprakelijk worden gesteld en kunnen de werkzaamheden niet uitgevoerd worden.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is een jaarlijks structureel tekort van € 10.000.

Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Vanaf 2024 structureel € 10.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Vanaf 2025 zal er opnieuw geïndexeerd worden en kan er mede doordat alle kosten zoals loonkosten e.d. hoger zijn geworden weer een te kort ontstaan.

4 Actualiteiten en kansen/ uitdagingen met betrekking tot dit programma

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Vitaal Platteland' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ De Regio Deal Regio Zwolle 2024 geeft wellicht kansen voor cofinanciering in lijn met het toekomstbeeld van de gemeentelijke passantenhavens.
- ▲ Financiële ondersteuning van het Rijk aan de Stichting Weerribben-Wieden geeft kansen voor het versterken van duurzaam toerisme, bijvoorbeeld door aansluiting bij het Europese Charter for Sustainable Tourism in protected areas.
- ▲ De goede samenwerking met de provincie geeft kansen voor besteding van de gelden van maatregelenpakketten voor Vitaal Platteland die toegekend zijn vanuit het Rijk (€ 234 miljoen voor de uitvoering van projecten in het landelijk gebied).
- ▲ In het hoofdlijnenakkoord van het Rijk is een goede toekomst voor de landbouw een hoofdpunt. Er wordt o.a. ingezet op innovatie en op ecosysteemdiensten. Dit biedt kansen voor de boeren in Steenwijkerland.

Uitdagingen:

- ▼ Het Rijk heeft op basis van het hoofdlijnenakkoord het Transitiefonds fors uitgekleed. De provincie Overijssel maakt een pas op de plaats met het opstellen van het Provinciaal Programma Landelijk Gebied. Onduidelijk is hoe Rijk en provincie verder omgaan met de grote opgaven in het landelijk gebied. In de samenwerking met gebiedspartners en richting samenleving en politiek spreken we uit dat we regie willen houden op de transitie. We houden vast aan onze koers om proeftuin van Nederland te worden.
- ▼ Voldoende capaciteit vanuit de gemeente om maatwerkvraagstukken vanuit gebieds-processen en initiatieven te verwerken.

2.5 Duurzaam

AMBITIES DUURZAAM:	GLOBAL GOALS (o.a.)
- Steenwijkerland is in 2050 klimaatneutraal en aardgasvrij. - De gemeente is een inspirerend voorbeeld in duurzaamheid. - Verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering en versteken van de biodiversiteit. - Koploper zijn in de minste hoeveelheid restafval per inwoner. - Versterking van de schone mobiliteit.	

Via het programma Duurzaam werken we aan landelijke klimaatneutraliteit. Een ambitie van alle EU-lidstaten, afgesproken in het akkoord van Parijs. In dit bestuursprogramma staan veel van de doelen uit de Global Goals centraal.

Door het vastgestelde Klimaat- en Duurzaamheidsambitie document, ligt er een overkoepelend stuk wat richting geeft op verschillende duurzaamheidsaspecten. Zo wordt er bijgedragen aan een klimaatneutraal Nederland in 2050 door middel van lokale opwek en inzicht in het energieverbruik. Om CO^2-uitstoot te reduceren versterken we de schone mobiliteit met plannen rondom deelmobiliteit en laadinfrastructuur. Belangrijk is ook hoe we omgaan met een belangrijke grondstoffenstroom: afval. We zijn en willen koploper blijven met onze prestaties qua afvalscheiding.

Als gemeente moeten we het goede voorbeeld geven. Dat werkt inspirerend, zowel intern als extern. Een belangrijke stap hiervoor was het in kaart brengen van onze eigen CO2-uitstoot. Maar bovenal is binnen dit programma bewustwording van en samenwerking met onze inwoners en bedrijven essentieel. Zo wordt er in 2024 veel samengewerkt met partners en maatschappelijke organisaties als Stichting Duurzaam Steenwijkerland, de provincie Overijssel, Energiezuinig & Comfortabel wonen, de ROVA en netbeheerders (SDG 7 en 13).

We willen als gemeente minder kwetsbaar zijn voor de verandering van het klimaat en de biodiversiteit versterken. Alle ruimtelijke ontwikkelingen moeten daarom klimaatbestendig worden ingericht. Groenblauwe structuren en de gebiedseigen biodiversiteit versterken we. Aan de hand van o.a. de uitvoeringsagenda Lokale Adaptatie Strategie en het opstarten van het SMP wordt dit inzichtelijk gemaakt en actie op ondernomen (SDG 14 en 15).

Duurzaam	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲ = er zijn problemen **X** = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Duurzaam'.

1 Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Doel	**Steenwijkerland is klimaatneutraal in 2050***
Beoogd resultaat	55% CO2-reductie in 2030 (ten opzichte van 1990).
Acties 2024 (prognose)	• Oplevering klimaat- en duurzaamheidsplan en uitvoering hierin opgenomen acties: ● • Aanjagen duurzaamheidsprojecten in kernen, onder meer via de opstelling van dorps- en stadsvisies. Specifiek kunnen hier voor 2024 Blokzijl en Vollenhove worden benoemd: ● • Tenminste 3 projecten subsidiëren met nieuwe regeling voor grootschalige opwek met zonnepanelen op daken: ● • We bepalen de huidige stand van energie-opwek, -gebruik én -besparing en hoe we dit blijven monitoren: ■ • We stellen concrete doelstellingen op die onderliggend zijn aan het klimaatplan voor biodiversiteit, energie, circulariteit, klimaatadaptatie en mobiliteit: ●
Toelichting	• De klimaat- en duurzaamheidsambities zijn als richtinggevend document vastgesteld door de raad. • De Stadsvisie Vollenhove is in concept gereed. In 2025 wordt de visie aan de gemeenteraad aangeboden en gekeken hoe op onderdelen een vervolg kan worden gegeven. Energie is als een overkoepelend thema hierin opgenomen. In Blokzijl is Energie ook als opgave meegenomen in de Stadsvisie. • De regeling is begin juli in werking getreden en is, met terugwerkende kracht beschikbaar vanaf 1 januari 2024 voor o.a. gerealiseerde zonnedaken door energiecoöperaties in Steenwijkerland. Er zijn twee energiecoöperaties die bezig zijn met het aanleveren van de benodigde gegevens. Er is één energiecoöperatie die een aanvraag heeft gedaan. • De grootschalige projecten worden via landelijke platformen als de RES Monitor West-Overijssel in beeld gebracht. Eind 2024 wordt onderzocht of op wijkniveau monitoring mogelijk is. • Doelstellingen op alle thema's zijn ondergebracht in de Klimaat- en Duurzaamheidsambities. Concrete uitvoeringsplannen worden opgesteld en uitgevoerd door verantwoordelijke afdelingen.

**Volgend aan het vastgestelde klimaat- en duurzaamheidsambitiedocument, zal deze doelstelling in de programmabegroting 2025 aangepast worden naar "Steenwijkerland draagt bij aan een klimaatneutraal Nederland in 2050".*

Doel	**Steenwijkerland aardgasvrij in 2050***
Beoogd resultaat	Elk jaar is er een afname van 3% van het aardgasverbruik.
Acties 2024 (prognose)	• Opzetten van zowel een isolatieprogramma voor huishoudens als voor maatschappelijke organisaties: ● • Samen met maatschappelijke partners activeren van kernen en wijken om te komen tot aardgasvrije kernen en wijken: ● • Uitvoeren technisch onderzoek naar toekomstige warmtevraag en warmteoplossingen in tenminste 3 wijken of kernen: ●

Toelichting	• In juli 2024 staat de isolatiesubsidie online en kunnen inwoners hier aanspraak op doen. Daarnaast is er voor maatschappelijke organisaties het Duurzaamheidsfonds tot eind 2024 beschikbaar. Hiervoor lopen verschillende aanvragen. • In 2024 hebben we verschillende acties uitgevoerd. Zo hebben we het Buurtteam rondom de Middenweg geholpen met hun pilot energiescans en het organiseren van twee buurtavonden. Daarnaast hebben we 9 straatacties georganiseerd, en zullen er eind 2024 nog 3 plaatsvinden. Bij straatacties zijn de geWOON Besparen partners aanwezig om in gesprek te gaan over energie besparen en te helpen waar mogelijk. Ook is een Fixteam opgezet die inwoners gratis en direct kan helpen, en is de witgoedwissel is gelanceerd. GeWOON Besparen is een samenwerking tussen Stichting Duurzaam Steenwijkerland, Sociaal Werk de Kop, Wetland Wonen, Woonconcept en de NoordWestGroep. • Met de netbeheerders werken we aan een Buurtaanpak voor de benodigde netverzwaringen die de netbeheerders de komende jaren wijk voor wijk gaan uitvoeren. Hiermee krijgen we een efficiënt proces en kunnen planning en communicatie goed op elkaar worden afgestemd.

**Volgend aan het vastgestelde klimaat- en duurzaamheidsambitiedocument, zal deze doelstelling in de programmabegroting 2025 aangepast worden naar "Steenwijkerland is aardgasvrij in 2045".*

Doel	**De gemeente is een inspirerend voorbeeld in duurzaamheid**
Beoogd resultaat	Verlagen van de eigen CO2-voetafdruk.
Acties 2024 (prognose)	• In 2024 is onze CO2-voetafdruk inzichtelijk en starten we met de monitoring hiervan. Deze communiceren we intern en extern: ● • Uitvoeren maatregelenlijst CO2-prestatieladder 2024: ● • In 2024 realiseren van een zonne-carport: ●
Toelichting	• De CO2-voetafdruk is inzichtelijk gemaakt over het jaar 2022. Deze uitkomsten zijn via een informatienota gedeeld aan de raad. • De opgestelde maatregelen worden op dit moment ondergebracht bij de verantwoordelijke afdelingen. Verschillende acties worden doorlopend uitgevoerd. Denk daarbij aan het verduurzamen van maatschappelijk vastgoed, en het in beeld brengen van de zakelijke dienstreizen. • Begin september start de bouw van een drietal zonnecarports bij sportcomplex de Waterwyck. Voor het einde van 2024 is de bouw gereed.

Doel	**Vermindering van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering en versterken biodiversiteit**
Beoogd resultaat	Versterking klimaatbestendigheid en geen verdere afname biodiversiteit.

Acties 2024 (prognose)	• Afronden Visie op Groen en biodiversiteit: ● • Opstellen Soortmanagementplan (SMP): ■ • Uitvoering Lokale Uitvoeringsagenda klimaatadaptatie 2023-2027: ●
Toelichting	• De visie op groen en biodiversiteit wordt afgerond in 2024. • De Europese aanbesteding voor het opstellen van een Soort Management Plan (SMP) is opnieuw opgestart omdat er bij de eerste aanbesteding geen geschikte inschrijvingen waren. De vraag naar partijen die een SMP kunnen opstellen is groot en het aanbod in de markt is zeer beperkt, dat is een risico. Vooralsnog gaan we ervan uit dat dit najaar de opdracht voor het opstellen van een SMP wordt gegund. • De uitvoering Lokale Adaptatie Strategie ligt op koers. In 2024 worden uitvoeringsmaatregelen uit de agenda gerealiseerd waaronder educatie klimaatadaptatie, tuinsubsidie, bewustwordingscampagne, tegelwippen, klimaatbestendige en natuur inclusieve nieuwbouw, verdieping risico's kwetsbare gebieden.

Doel	**Koploper zijn in de minste hoeveelheid restafval per inwoner**
Beoogd resultaat	In 2025 is de hoeveelheid restafval minder dan 60 kg per inwoner per jaar (2021: 69 kg). Daarnaast is het afval-scheidingspercentage hoger dan 90%.
Acties 2024 (prognose)	• Onderzoeken groente/fruitcontainers bij hoogbouw-locaties: ■ • Helder maken hoe we circulariteit bij evenementen en sportclubs gaan stimuleren: ■ • Besluiten over gemeentebrede invoering blauwe minicontainer: ●
Toelichting	• De hoeveelheid restafval per inwoner stabiliseerde in 2023 op 61 kg fijn plus 8 kg grof restafval en het scheidingspercentage op 83%. In de 2e helft 2024 wordt de GFT-hoogbouw uitgewerkt. Dat zal het milieuresultaat nog iets doen stijgen, maar niet genoeg om de doelstelling 60 kg en 90% te halen. De projecten GFT-hoogbouw en papier-hoogbouw worden waar mogelijk samen opgepakt. Wegens capaciteitstekort wordt deze actie doorgetrokken naar 2025. • De verbetering van de circulariteit verloopt geleidelijk, maar wegens capaciteitstekort zijn inspanningen moeizaam. In 2024 zijn er een paar kleine, maar mooie pilots geweest (waaronder feest De Stad Blokzijl en Monkey Fun Run in Steenwijk). Deze actie wordt doorgetrokken naar 2025. • De raad heeft in mei 2024 besloten tot verdere invoering van de minicontainer voor oud papier. Dit wordt eind 2024 uitgerold.

Doel	**Versterking van de schone mobiliteit**
Beoogd resultaat	Meer inwoners en toeristen verplaatsen zich CO2-neutraal.
Acties 2024 (prognose)	• Opwaardering fietsroutes Steenwijk–Giethoorn, Jonenweg en Kalenbergerpad: ■ • Opwaardering Oldemarktseweg in Thij (schoolfiets-route): ■ • Uitwerken/vaststellen stimuleringsregeling deelauto concept: ●
Toelichting	• Opwaardering fietsroute Steenwijk-Giethoorn wordt in 2024 voorbereid Steenwijk-Giethoorn. Jonenweg is in uitvoering. De voorbereiding van het Kalenbergerpad wordt naar verwachting dit najaar afgerond. De natuuronderzoeken zijn complex. Planning is nu om begin 2025 de uitvoering ter hand te nemen. • Voorbereiding voor opwaardering Oldemarktseweg is gestart. Participatie start in september 2024, verwachte uitvoering begin 2025. • In totaal zijn er per juli 2024 zes deelauto's in gemeente Steenwijkerland actief. Een aantal locaties lopen boven verwachting goed, andere vereisen bijsturing. Dit wordt onderzocht en actie op ondernomen.

2 Projecten/ investeringen Programmabegroting 2024-2027

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1- Stichting Duurzaam Steenwijkerland	●	Ja	Ja	Nee
2- Zon op dak energiecoöperaties	●	Ja	Ja	Nee
3- Maatschappelijk Verantwoord Opdrachtgeven en Inkopen	●	Ja	Ja	Nee
4- Natuurvriendelijk (Na)Isoleren met Soortmanagement	■	Ja	Ja	Nee
5- Vrijval uitbreiding formatie team duurzaamheid	●	Ja	Ja	Nee
6- Zonne-carport (De Waterwyck)	●	Ja	Ja	Nee

Toelichting op de afwijking van de prognose: Natuurvriendelijk (Na)Isoleren met Soortmanagement	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Een tekort van € 490.000 met de kanttekening dat de gemeente Steenwijkerland een SPUK subsidie kan aanvragen van € 190.000 Deze subsidie kan pas worden aangevraagd na opdrachtverlening. Bij toekenning van deze subsidie resteert een verwacht tekort van € 300.000 incidenteel.

	Mogelijk zijn er naar aanleiding van het SMP ook nog structurele kosten te verwachten. Hier is op dit moment nog onvoldoende zicht op.
Wat zijn de oorzaken?	De gemeente Steenwijkerland heeft een Europese Aanbesteding opgestart voor het opstellen van een Soortmanagementplan (SMP). Door de grote vraag naar Soortmanagementplannen (SMP) in heel Nederland, is er momenteel bij ecologisch bureaus een zeer grote vraag. Veel ecologisch bureaus hebben daardoor geen of beperkt capaciteit voor het aannemen van nieuwe opdrachten. Daarbij komt dat binnen de gemeente Steenwijkerland twee bijzondere vleermuissoorten voorkomen, de Meervleermuis en de Laatvlieger. Daardoor neemt de complexiteit van het onderzoek toe. Door bovenstaande omstandigheden is het onzeker hoeveel bureaus zich gaan inschrijven en is het onzeker of de prijs die wordt aangeboden, passend is binnen de beschikbare middelen voor het opstellen van een SMP.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het niet opstellen van een SMP heeft gevolgen voor de isolatieopgave, deze kan zonder SMP maar voor een beperkt deel worden uitgevoerd (6%). Zonder SMP moet er ook bij sloop en renovatie voor iedere opgave apart onderzoek worden gedaan. Hierdoor nemen de kosten en de proceduretijd toe.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Kosten voor uitvoering liggen hoger dan het beschikbare budget.
Welke maatregelen stellen we voor ?	Zodra we meer helderheid hebben over de financiën zullen we hierop terug komen.

3 Nadere wijzigingen

Financiële mutatie nr. 1: Lagere dividenduitkering N.V. Rova Holding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De dividenduitkering van de N.V. Rova Holding over 2023 is lager uitgevallen. De oorspronkelijke raming was € 250.000. De dividend-uitkering over 2023 bedraagt € 194.782. Een nadeel van € 55.218 die ten laste komt van de voorziening Afvalstoffenheffing.
Wat zijn de oorzaken?	Hogere bijdrage stortplaats Bovenveld en fluctuerende prijzen op de grondstoffenmarkt.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, de dividenduitkering komt voort uit een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geen.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Voor de jaarrekening 2024 geen financieel effect. Voor de programmabegroting 2025-2028 wordt de dividenduitkering betrokken bij de tariefvaststelling.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Een bedrag van € 55.218.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Fluctuerende prijzen op de grondstoffenmarkt.

Financiële mutatie nr. 2: Nationaal Isolatieprogramma	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2024 is extra rijkssubsidie ontvangen voor het Nationaal Isolatieprogramma. Dit is een bedrag van € 1.028.228. Met deze rijksbijdragen kunnen we inwoners met een subsidie helpen in het aanbrengen van isolatie om het energieverbruik te verlagen. Voor 2025 wordt ook een aanvraag ingediend. Deze zal naar verwachting € 3.027.503 bedragen.
Wat zijn de oorzaken?	Het beschikbaar komen van extra gelden vanuit Rijkssubsidies (spukuitkering) SPUK Lokale Aanpak Isolatie.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee het is geen wettelijke taak, maar maken zoveel mogelijk gebruik van landelijke subsidieregelingen voor onze inwoners.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er zijn geen gevolgen voor de beschikbare middelen. De begroting wordt zowel voor de uitgaven als de inkomsten bijgesteld met een bedrag van € 1.028.228 voor 2024 en voor 2025 met € 3.027.503.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Ook voor 2025 wordt een aanvraag voor subsidie ingediend.

Financiële mutatie nr. 3: Omgevingsdienst IJsselland	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het Algemeen bestuur van de Omgevingsdienst IJsselland heeft dit voorjaar de jaarrekening 2023 vastgesteld. Door het berekende tekort in deze jaarrekening moeten wij een extra bedrag betalen van € 58.000.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, o.a. vergunningverlening en handhaving op milieugebied.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er moet een extra bedrag betaald worden ter hoogte van € 58.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt geen bedrag bespaard.
Welk bedrag komen we per saldo tekort in 2024 en wat is het structureel effect?	Alleen in 2024 een tekort van € 58.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

4 Actualiteiten en kansen/uitdagingen met betrekking tot dit programma

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Duurzaam' zijn als volgt:

Kansen:

- ▲ Verschillende subsidies van het rijk bieden mogelijkheden om het verduurzamen van de woningvoorraad te versnellen.
- ▲ Netbeheerders en woningcorporaties staan open voor intensievere samenwerking om netverzwaring doeltreffend en effectief te realiseren.

Uitdagingen:

- ▼ Voldoen aan het RES-bod, inclusief de verhouding wind/zon.
- ▼ Aanstelling nieuw kabinet en daaruit voortkomende veranderingen. Zo is de warmtepompverplichting vanaf 2026 teruggetrokken. Dit zorgt mogelijk voor onduidelijkheid bij inwoners en bedrijven.
- ▼ Door de grote vraag naar Soortmanagementplannen (SMP) in heel Nederland, is er momenteel bij ecologische bureaus een zeer grote vraag en beperkte capaciteit. Onzeker is of de beschikbare middelen toereikend zijn voor de uitvoering.
- ▼ Netcongestie. Een overbelast stroomnet bemoeilijkt de overgang naar elektrische (warmte-) oplossingen.

2.6 Leefbare steden en kernen

AMBITIES LEEFBARE STEDEN EN KERNEN voortgang / ontwikkeling/ uitdagingen: - Verbeteren van de leefomgeving. - Een veilige en stimulerende omgeving met sport- en cultuurvoorzieningen en verenigingsleven. - Goede huisvesting van het onderwijs - Gebiedsgericht werken - Benutten denk- en doekracht van inwoners	GLOBAL GOALS (o.a.)

We vragen inwoners en plaatselijk belangenverenigingen naar hun wensen voor de openbare ruimte (project opwaardering openbare ruimte) en kijken met hen naar mogelijk combinaties met gepland beheer en onderhoud.

Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke sportaccommodaties gaan uit van de NOC*NSF richtlijn. We ondersteunen en stimuleren sport en beweging door inzet van onder meer clubkadercoaches. Ook ondersteunen we hen in de zin van duurzame maatregelen. Op cultureel vlak zetten we in op een museum in Steenwijk en werken we aan een evenementenbeleid.

Kinderen ontwikkelen zich beter in een gebouw wat comfortabel, gezond, heel en veilig is. Veel onderwijsgebouwen in onze gemeente zijn gedateerd. Met vervangende nieuwbouw of levensduurverlengende renovatie wordt de leeromgeving van kinderen dus fors verbeterd. Met het meenemen van kinderopvang bij vervangende nieuwbouw wordt een doorgaande lijn 0-12 jaar gestimuleerd, wat helpt om de ontwikkelkansen van kinderen te bevorderen. Bij ingrepen in de onderwijshuisvesting kijken we ook altijd naar duurzaamheid, natuurinclusiviteit, wateradaptatie, etc.

We trekken met onze gebiedsteams de wijken in om daar informatie te halen en te brengen over onderwerpen die er spelen. We betrekken inwoners en andere belanghebbenden bij planvorming en subsidiëren inwonersinitiatieven.

Leefbare steden en kernen	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲= er zijn problemen **X** = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Leefbare steden en kernen'.

1 Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Doel	**Opwaardering openbare ruimte**
Beoogd resultaat	Het verhogen van de kwaliteit van de openbare ruimte en het vergroten van de tevredenheid van inwoners over de openbare ruimte

	(bijvoorbeeld openbaar groen, wandelpaden, wegen, fietspaden en parkeerplaatsen).
Acties 2024 (prognose)	• Ophalen en uitvoeren van wensen van inwoners/plaatselijk belangenverenigingen voor opwaarderingsprojecten in de openbare ruimte 2024 en 2025, waarbij we samen met inwoners ook kijken naar slimme verbindingen met de planning van beheer en onderhoud: ● • Opstellen beheer- en onderhoudsplannen 2024 en 2025: ● • Uitwerking van de uitkomsten van de inventarisatie van de behoefte aan en de mogelijkheden voor meer openbare watertappunten: ●
Toelichting	• Eind 2024 starten we met inventariseren voor opwaarderingwensen voor 2025. Hierbij kijken we samen met inwoners (plaatselijk belangen en wijkverenigingen) naar slimme verbindingen met de planning van beheer en onderhoud: • De onderhoudsplannen voor 2024 zijn klaar en in begin van dit jaar extern gecommuniceerd. De onderhoudsplannen voor 2025 worden momenteel uitgewerkt en gebundeld. Het streven is om deze in januari 2025 extern te kunnen delen. Dit is 3 maanden eerder dan vorig jaar en 5 maanden eerder dan twee jaar geleden. • De inventarisatie behoefte aan meer openbare watertappunten is klaar. Er worden in 2024/2025 in totaal 5 extra watertappunten geplaatst. Verspreid door de gemeente en voornamelijk in het buitengebied. De exacte locaties worden afgestemd met het betreffende plaatselijk belang.

Doel	**Kansen benutten die de regionale verstedelijkingsstrategie biedt**
Beoogd resultaat	Uitwerking van de regionale verstedelijkingsstrategie op het gebied van woningbouw (ambitie van 1.000 - 1.500 woningen), klimaat, mobiliteit en economie, met bijzondere aandacht voor de integrale ontwikkeling van de Spoorzone Steenwijk.
Acties 2024 (prognose)	• Opstellen en besluitvorming ambitiedocument Spoorzone Steenwijk: ● • Integreren van ambitiedocument Spoorzone Steenwijk in op te stellen omgevingsvisie: ● • Opstellen visie Steenwijk waarin in ieder geval aandacht is voor de thema's woningbouw, bedrijventerreinen, mobiliteit en klimaat: ●
Toelichting	• Het Ambitiedocument en ontwikkelstrategie wordt na zomerreces ter besluitvorming aangeboden. Belangrijk aandachtspunt is de deelname in het NOVEX programma Karakteristieke Stationsomgevingen. Met in totaal 6 gemeenten wordt een propositie gemaakt om bij de te verwachten investeringen in de spoorzones ook een beroep te kunnen doen op rijksmiddelen. • Beslispunt bij de besluitvorming is om het ambitiedocument als bouwsteen op te nemen in de omgevingsvisie. • De verkenning van de toekomstige woningbouwlocaties en bedrijventerreinen is gereed en is in een werkvergadering gedeeld met de gemeenteraad. Na het zomerreces wordt dit ter besluitvorming aangeboden.

Doel	**Verbeteren van de bereikbaarheid**
Beoogd resultaat	Verhogen van het fietsgebruik en wandelmogelijkheden.

Acties 2024 (prognose)	• De Oldemarktseweg in Thij wordt heringericht. De inrichting van de weg wordt aangepast naar 30 km/u om de veiligheid voor de fietsers te vergroten: ■ • Het voetpad Bentepad-Laan van Toutenburgh (Vollenhove) wordt omgebouwd naar fietspad: ● • Uitvoering van het fietsplan na vaststelling in de gemeenteraad: ●
Toelichting	• De aanpak van de Oldemarktseweg is in voorbereiding. De uitvoering vindt plaats in 2025. • Naar verwachting wordt het fietspad in Vollenhove in oktober opgeleverd. • Met uitzondering van de Oldemarktseweg in Thij, is uitvoering van het fietsplan, uitgaande van de beschikbare middelen, op koers.

Doel	**Inwoners, ondernemers en toeristen ervaren een sociaal en fysiek veilige leefomgeving**
Beoogd resultaat	Inwoners, ondernemers en toeristen ervaren een sociaal en fysiek veilige omgeving.
Acties 2024 (prognose)	• We voeren samen met onze veiligheidspartners preventie acties uit om de weerbaarheid van onze organisatie, inwoners en ondernemers tegen ondermijnende criminaliteit te vergroten. Acties zijn onder andere de campagne Meld Misdaad Anoniem en cursussen en bijeenkomsten voor onze toezichthouders en medewerkers: ● • We voeren samen met onze veiligheidspartners preventie acties uit om de weerbaarheid van risicogroepen (jeugd, senioren en ondernemers) tegen cybercriminaliteit te vergroten. Het gaat hierbij onder andere om bijeenkomsten voor ondernemers, flyers en berichtgeving via social media: ●
Toelichting	• In april is er training gegeven aan de toezichthouders om hen bewust te maken van de vormen en gevolgen van ondermijning. In de training werd aandacht besteed aan bevoegdheden en de samenwerking met partners bij een integrale controle. • In november vindt het congres 'Ondermijning ontmaskerd in Overijssel' plaats. Het programma van dit regionaal congres biedt professionals informatie over de aanpak van drugscriminaliteit en zorgfraude en hoe we ondermijning in het buitengebied met elkaar tegen kunnen gaan. Medewerkers van de gemeente Steenwijkerland die vanwege hun werkzaamheden verbonden zijn aan dit thema zullen worden uitgenodigd om deel te nemen aan het congres. In mei zijn er in Steenwijk, Blokzijl, Vollenhove en Oldemarkt cybercrimebijeenkomsten georganiseerd. Samen met de Business Club Steenwijkeland en RedTeam cyber security heeft de gemeente de risico's van cybercriminaliteit en wat hieraan te doen onder de aandacht gebracht bij ondernemers in Steenwijkerland. In mei is er met het management en enkele medewerkers van de gemeente geoefend met een scenario van een hack-aanval. Bij zo'n aanval hebben cybercriminelen toegang tot de digitale systemen en daarmee tot alle informatie die daarin te vinden is.

Doel	**Stimulerende omgeving voor sport en bewegen**
Beoogd resultaat	Inwoners zijn tevreden over de mogelijkheden om buiten te bewegen en te sporten (2022: 80% resp. 72%).

Acties 2024 (prognose)	• Uitvoering beheer en onderhoud gemeentelijke sportvelden (waaronder renovatie MHC en bredere capaciteitsvraag Noveas in Groene Long): ● • Onderzoek wensen en behoeften en toekomst beheer en onderhoud binnensportaccommodaties: ■
Toelichting	• De peiling van het inwonerspanel laat zien dat de tevredenheid over de mogelijkheden om buiten te bewegen en om te sporten is toegenomen (2024: 86% resp. 79%) • Het onderzoek naar beheer van de binnensportaccommodaties wordt in 2024 weer opgepakt in samenspraak met de directeur bestuurder van Sportservice Steenwijkerland. Er is in samenspraak met de coördinatoren van het bewegingsonderwijs gekeken naar de inrichting van de gymzalen. Deze was op enkele plekken ontoereikend en wordt in 2024 aangevuld.

Doel	**Voldoende veilig en kwalitatief goed sportaanbod**
Beoogd resultaat	Verenigingen hebben voldoende bestuurskracht en kwalitatief goed (vrijwillig) kader.
Acties 2024 (prognose)	• We ondersteunen verenigingen met het inzetten van de clubkadercoach op het thema Sociaal Veilige Sport en Arbitrage. ● • We ondersteunen verenigingen met het inzetten van de clubkadercoach voor het vergroten van de kwaliteit van jeugdtrainers: ●
Toelichting	• Het thema Sociaal Veilige sport wordt goed ontvangen door verenigingen. Streven is om tien nieuwe verenigingen te laten participeren. Ook arbitrage wordt meegenomen en komt thematisch terug tijdens de Sportverkiezingen. • Ook hier is heel veel animo voor bij de verenigingen. De clubkadercoach vergroot de pedagogische en didactische vaardigheden op de club.

Doel	**Maatschappelijke organisaties op de been houden**
Beoogd resultaat	Maatschappelijke organisaties hebben hun accommodaties verduurzaamd waardoor zij minder energie verbruiken en daardoor voldoende financiële mogelijkheden hebben wanneer energieprijzen stijgen.
Acties 2024 (prognose)	• We verstrekken aan tenminste 20 organisaties een subsidie uit het Energiefonds: ● • We ondersteunen minimaal 10 verschillende maatschappelijke organisaties bij het verduurzamen van hun accommodatie: ● • We vergroten door een campagne de bewustwording van de organisaties dat energiebesparing van belang is voor het voortbestaan van de maatschappelijke organisaties en hun activiteiten: ●
Toelichting	• In 2024 hebben we tot nu toe 15 organisaties subsidies vanuit het Energiefonds toegekend, 5 aanvragen zijn in voorbereiding op dit moment. • In 2024 hebben we alle organisaties die subsidie toegekend hebben gekregen, of nu nog bezig zijn met de aanvraag begeleid in dit proces. Dit doen wij bij sommige aanvragen met de provincie Overijssel. Of deze begeleiding wordt aangeboden vanuit de technisch specialist van het energiefonds. Op deze manier stellen maatschappelijke

	organisaties verduurzamingsplannen op die realistisch en haalbaar zijn. • In 2024 zijn we gestart met een grote benaderingscampagne via onze contactpersonen binnen de gemeente. Op deze manier zijn zo veel mogelijk maatschappelijke organisaties benaderd en hebben zijn uitleg ontvangen over de mogelijkheden vanuit het Energiefonds. Door deze persoonlijke aanpak hebben wij zo veel mogelijk organisaties begeleiding geboden bij het verduurzamen van hun vastgoed. De regeling loopt dit jaar ten einde. Aanvragen kunnen tot en met 31 december 2024 worden ingediend.

Doel	**Museum Steenwijk**
Beoogd resultaat	Realisatie van een toonaangevend museum voor inwoners en toeristen.
Acties 2024 (prognose)	Opstellen haalbaarheidsplan voor Markt Zuidzijde, voorzien van bibliotheek, Galerie en werkplekken voor de museum organisatie: ■
Toelichting	De raad heeft in september positief gereageerd op het voorgenomen plan. In de Meerjarenbegroting 2025 – 2028 wordt deze financieel opgenomen en aan de raad ter beoordeling voorgelegd.

Doel	**Ontwikkeling naar een maatschappelijk educatieve bibliotheek**
Beoogd resultaat	Meer inwoners hebben toegang tot de bibliotheken en nemen deel aan programma's en activiteiten voor betere taalvaardigheid en digitale vaardigheid.
Acties 2024 (prognose)	• Opstelling en evaluatie van een nieuwe culturele uitvoeringsovereenkomst (hierna Cuo) met de bibliotheek: ■ • Samen met Stichting Kop van Overijssel voorbereiden van een subsidieaanvraag voor de SPUK-gelden voor bibliotheek-voorzieningen van het Rijk: ● In samenwerking met het Taalpunt uitvoeren van programma's voor basisvaardigheden voor de laaggeletterde doelgroep in relevante programma's van de bibliotheek: ●
Toelichting	• Cuo is nog niet afgerond, reden; gewijzigde. landelijke bibliotheekwetgeving (zorgplicht) in combinatie met onderzoek herhuisvesting hoofdlocatie, maakt dat de ontwikkelingen integraal worden uitgewerkt tot een nieuwe CuO. Inzet/ activiteiten worden momenteel getoetst aan huidige bibliotheekwet, subsidieafspraken, op het meerjarenbeleidsplan van de stichting en andere lokale afspraken. • Spukgelden zijn verkregen, worden ingezet voor verbetering locaties St Jansklooster, Giethoorn en Steenwijk (herhuisvesting) • Taalpunt inclusief bijbehorende programmering en benodigde financiering is ondergebracht bij de bibliotheek.

Doel	**Borging kwaliteit evenementen ('evenementen gemeente')**
Beoogd resultaat	Evenementen in de gemeente sluiten aan op de initiatieven en wensen van inwoners en toeristen en voldoen aan (nieuwe) wetgeving.
Acties 2024 (prognose)	Opstellen van een visie op evenementen, waarin opgenomen onderwerpen zoals vergunningverlening, duurzaamheid, afval, subsidies, facilitering met materialen, promotie en marketing: ■
Toelichting	De kwartiermaker heeft een onderzoeksrapport opgeleverd met bouwstenen en advies voor de vervolgstappen.

Doel	**Unilocatie Voorgezet onderwijs**
Beoogd resultaat	Realisatie van één school voor Voortgezet Onderwijs (VO) in Steenwijk.
Acties 2024 (prognose)	• Inrichten projectorganisatie: ● • Ontwerpfase opstarten: ● • Afweging financiële consequenties bij PPN 2024-2028: ■
Toelichting	• Projectmanagementbureau Ryse is geselecteerd na Europese aanbesteding. • Planning is dat Ryse is sept/okt begint met het opstellen van de aanbestedingsstukken voor het ontwerpteam (architecten en adviseurs). • Bij de PPN zijn de financiële consequenties van de unilocatie geschetst. Gezien de omvang van het project en discussie hierover is er nog geen definitieve keus gemaakt over het beschikbaar stellen van de benodigde middelen. Ook kijken we samen met het schoolbestuur naar de meest optimale financiering. Gezien de wens om het proces niet nu te vertragen, wordt het hele proces voorbereid tot aan de daadwerkelijke gunning van het ontwerpteam. De bijbehorende voorbereidingskosten zijn opgenomen in de begroting 2024. De ontwerpopdracht kan pas verstrekt worden als de raad de middelen voor de unilocatie in haar begroting 2025-2028 definitief opneemt.

Doel	**Schoolgebouwen die functioneel, veilig, gezond, comfortabel en duurzaam zijn**
Beoogd resultaat	Realisatie van de plannen in het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.
Acties 2024 (prognose)	• Definitieve locatiekeus Sint Jansklooster en KC Friso te Steenwijk bepalen en opstarten benodigde (bestemmingsplan)procedures: ● (Sint Jansklooster) & ▲ (KC Friso te Steenwijk) • Besluit rondom renovatie of herbouw Schutsluis Blokzijl: ■ • Besluit rondom nieuwbouw St Martinusschool (Vollenhove) eventueel samen met Voorpoort: ■
Toelichting	De beoogde locatie voor Sint Jansklooster is besproken met de scholen en het dorp. Er blijkt voldoende draagvlak te zijn om verder te gaan met deze locatie. College heeft dit bekrachtigd. Op het moment dat de programmafase is afgerond (medio 2025) zal een voorstel aan raad worden voorgelegd. Omgevingsplan gaat voorbereid worden. KC Friso: op de beoogde ontwikkellocatie is PFAS aangetroffen. Met de toegekende subsidie voor saneren van de grond voor het plangebied

	Woonconcept, is ontwikkeling van het gebied weer een stap dichterbij gekomen. Dit maakt dat gesprekken over het verwerven van een grondpositie door de gemeente voor de school weer opgestart kunnen worden. We zetten de komende tijd actief in op het verwerven van een grondpositie. In 2025 moet duidelijk worden of we er uit komen met partijen. Schutsluis: Beide scholen in Blokzijl zoeken nadrukkelijk de samenwerking op en hebben voorkeur voor nieuwbouw gezien de huidige bouwkundige staat en het hoge energieverbruik. Bij de gewenste nieuwbouw houden we rekening met de circa 140 leerlingen die de beide scholen samen tellen. De beoogde locatie is Noordermaten IV. Deze plannen wijken af het het IHP en vragen meer middelen dan nu in de begroting opgenomen. Wij verwachten begin 2025 een raadsvoorstel hiervoor aan u te kunnen voorleggen. St. Martinus en Voorpoort: De beide schoolbesturen hebben de intentie tot samenwerking uitgesproken. Tijdens de politieke markt van 4 juni 2024 bleek er breed draagvlak binnen de raad te zijn voor gezamenlijke huisvesting van beide scholen, met (op termijn) ook het Kompas. Momenteel onderzoeken we in opdracht van de raad verschillende locaties. Als dit is afgerond zal er een raadsvoorstel met verschillende scenario's aan u voorgelegd worden.

Doel	**Gebiedsgericht werken: leren door te doen**
Beoogd resultaat	Vergroten tevredenheid inwoners over hun buurt, kern of gemeente.
Acties 2024 (prognose)	• Uitwerken visiedocumenten Blokzijl en Vollenhove: ● • We vergroten de zichtbaarheid en bereikbaarheid van het gebiedsteam, onder andere door het verspreiden van flyers, promotie op (social) media en door als gebiedsteam de kernen en wijken in te trekken: ● • Ontwikkelen Gebiedsplan Steenwijk Oost: ● • Opstellen en uitvoeren uitvoeringsagenda Steenwijk Vestingstad: ●
Toelichting	- De toekomstvisies voor Blokzijl en Vollenhove krijgen met veel inbreng van inwoners en de plaatselijke belangen vorm. Beide documenten zitten in de afrondende fase en komen begin 2025 voor besluitvorming naar de gemeenteraad - De gebiedsteams in de kernen en wijken in Steenwijkerland worden steeds meer bezocht door inwoners met ideeën of vragen. - Gebiedsplan Steenwijk Oost is opgesteld, inclusief participatietraject. - Vooruitlopend op de uitvoeringsagenda heeft Steenwijk Vestingstad een visie opgesteld. Deze biedt goede aanknopingspunten voor de (gezamenlijke) agenda. Een aantal projecten/activiteiten zijn reeds in voorbereiding.

Doel	**Benutten denk- en doekracht inwoners**
Beoogd resultaat	Verhoging van het rapportcijfer dat inwoners geven voor de manier waarop de gemeente inwoners betrekt bij het maken van plannen (2021: 6,0 gemiddeld).

Acties 2024 (prognose)	• We voeren minimaal 3 onderzoeken uit via het inwonerspanel en vertalen de uitkomsten in gemeentelijke plannen of beleid: ● • We subsidiëren minimaal 10 inwonersinitiatieven via de regeling 'Inwonersinitiatieven zijn goud waard': ● • We onderzoeken de mogelijkheden van digitale participatie (met bijvoorbeeld platforms als Hopplr, Citizenlab of Mett): ●
Toelichting	• In de eerste helft van 2024 hebben we twee peilingen gedaan, namelijk over de openbare ruimte en mantelzorg. Voor de rest van 2024 staan nog een peiling over fietsen/woon-werkverkeer en een over het inwonerspanel zelf op de planning. • De resultaten van de peiling van het inwonerspanel over het onderwerp geven aan dat er behoefte is aan digitale participatiemogelijkheden binnen de gemeente. Een participatieplatform zou de manier waarop inwoners de participatie binnen de gemeente waarderen kunnen verhogen. Het onderzoek spitst zich toe op welk platform aansluit bij Steenwijkerland en de onderwerpen die zich het best lenen voor digitale participatie.

2 Projecten/ investeringen Programmabegroting 2024-2027

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027				
Omschrijving project/investering	**Wordt de planning gehaald?**	**Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?**	**Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?**	**Is de investering/ het project gereed?**
Bestedingsplan:				
1. Integraal Huisvestingsplan (IHP) onderwijs	■	Deels	Deels	Nee
2. Fietsplan:	●			
A. Herinrichting Oldemarktseweg Thij	■	Ja	Ja	Nee
B.. Ombouwen voetpad Bentepad-Laan van Toutenburg	●	Ja	Ja	Nee
C. Opstellen fietsmonitor	●	Ja	Ja	Ja
D. Onderzoek fietsparkeren centrum Steenwijk	■	Ja	Ja	Nee
E. Fietsstimuleringsacties	●	Ja	Ja	Nee
3. Archief en documentatie collectie Kermis- en Circusmuseum	●	Ja	Ja	Nee
4. Bestrijden invasieve exoten in het landelijk gebied	●	Ja	Ja	Nee
5. Formatie cluster Bouwkunde (team RO en projecten)	■	Nee	Nee	Nee
6. Huisvesting huisartsen Giethoorn	●	Ja	Ja	Nee
7. Vervangen/aanpassen stroompunten op standplaatsen door de hele gemeente	●	Ja	Ja	Nee

8. Mfc Dalzicht, Oldemarkt, groot onderhoud/renovatie/verduurzaming	●	Ja	Ja	Nee
9. Mfc De Burght, Vollenhove, groot onderhoud/renovatie/verduurzaming	●	Ja	Ja	Nee
10. Toekomstbeeld Gieterse Polder en Centrum Leefbaarheid, ecologie en economie	■	Ja	Ja	Nee
11. Uitbreiding capaciteit controleurs openbare ruimte	●	Ja	Ja	Ja
12. Vervangen bruggen Blokzijl, Noordermaten- & Matenbrug	●	Ja	Ja	Nee
13. Ruimtelijke visie ontwikkelingen stad Steenwijk	●	Ja	Ja	Nee
14. Aankoop dorpshuis Paasloo i.o.	●	Ja	Ja	Ja

Toelichting op de afwijking van de prognose: Herinrichting Oldemarktseweg Thij	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De uitvoering komt dit jaar niet gereed, maar vindt plaats in 2025.
Wat zijn de oorzaken?	Een zorgvuldig participatietraject kost meer tijd, waardoor de uitvoering plaatsvindt in 2025.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geen.
Welke maatregelen stellen we voor ?	Geen.

Toelichting op de afwijking van de prognose: Onderzoek fietsparkeren centrum Steenwijk	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	We ronden het onderzoek dit jaar niet af.
Wat zijn de oorzaken?	We zijn niet in de gelegenheid geweest om het onderzoek eerder op te starten door personele wisselingen.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Onderzoek wordt later afgerond.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Niet van toepassing
Welke maatregelen stellen we voor ?	Onderzoek uitvoeren in het voorjaar 2025, wanneer er weer volop gefietst wordt, zodat er een reëel beeld over de behoefte gepeild kan worden.

Toelichting op de afwijking van de prognose: Formatie cluster Bouwkunde (team RO en projecten)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Er zal aan het einde van het jaar vermoedelijk geld overblijven doordat de functie later is ingevuld
Wat zijn de oorzaken?	In de programmabegroting is geld beschikbaar gesteld om tijdelijk gedurende 3 jaar een extra projectleider bouwkunde aan te trekken. Voorrang is gegeven aan het aantrekken van andere functies binnen het cluster bouwkunde. De functie is inmiddels extern ingevuld om samen met de mensen binnen het cluster het achterstallig onderhoud weg te werken.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het geld wat in 2024 resteert zal worden doorgezet naar 2025. Dit budget komt uit de reserve.
Welke maatregelen stellen we voor ?	Geen.

Toelichting op de afwijking van de prognose: Toekomstbeeld Gieterse Polder en Centrum Leefbaarheid, ecologie en economie	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Middelen zullen niet in 2024 worden besteed.

Wat zijn de oorzaken?	We zijn in overleg met de Provincie over het verladen aan de loswal Kerkweg Giethoorn en de loswal de Nering. Deze procedures vergen veel nader (ecologisch) onderzoek. Dit heeft een remmende werking op de voortgang van de overige gewenste activiteiten.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Geld is beschikbaar uit de algemene reserve. Indien gelden dit jaar niet worden uitgegeven, zullen ze worden doorgeschoven naar 2025.
Welke maatregelen stellen we voor ?	Terugkoppelen en verantwoording volgt via de reguliere p&c cyclus.

3 Nadere wijzigingen

Financiële mutatie nr. 1: Mobiliteitshub station Steenwijk	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Aanpassingen van de mobiliteitshub van Station Steenwijk voor een bedrag van 200.000. De investering is voor 75% van de kosten (150.000) gedekt door een subsidie van Provincie Overijssel. Er is een subsidievoorschot van 70.000 ontvangen.
Wat zijn de oorzaken?	Herinrichting van station Steenwijk
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het aantrekkelijker maken van de mobiliteitshub station Steenwijk voor de reiziger (zowel regulier als toeristisch), wat de hub een sterkere regionale schakel maakt in het hubnetwerk.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De totale investering is begroot op 200.000 waarbij er een subsidie van 75% van de kosten wordt ontvangen van Provincie Overijssel. Uit eigen middelen is er 50.000 nodig en wordt betaald uit het reguliere budget voor verkeersmaatregelen mobiliteit en infrastructuur.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	200.000 -/- 150.000 (subsidie) = 50.000 aan bestaand budget.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 2: Kindcentrum (KC) Bernard	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Geplande investering voor 2026 i.v.m. de renovatie KC Bernard (€ 1.144.285) wordt eerder, namelijk in 2025 gedaan.
Wat zijn de oorzaken?	In het verleden zijn afspraken gemaakt over de voorfinanciering van de renovatie KC Bernard door het schoolbestuur Accrete. In 2021 (na afronding van fase 1 en 2 van de verbouwing) is een eerste deel uitbetaald. Inmiddels is de laatste fase van de verbouwing ook afgerond en zullen we overige budget hiervoor aan Accrete overmaken.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, voorzien in passende onderwijshuisvesting.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	De renovatie van KC Bernard is een levensduur verlengende renovatie geweest. Deze school moet weer probleemloos de komende 25 jaar mee kunnen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Deze investering was voorzien in 2026. De kapitaallasten en afschrijving beginnen nu een jaar eerder. Voor 2025 levert dit een financieel nadeel op van € 45.771 omdat de afschrijving een jaar eerder begint. Voor de jaren erna is er een klein voordeel op de rentelasten omdat de afschrijving een jaar eerder is begonnen en we lineair afschrijven.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	In 2025 een nadeel van € 45.771. Dit is een incidenteel nadeel op een structurele reeks.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 3: Afkoppelen HWA Oostwijken	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het afkoppelen van het hemelwaterafvoer in Oostwijken Steenwijk valt € 180.000 duurder uit.

Wat zijn de oorzaken?	Door een langere voorbereidingstijd valt de aanbesteding hoger uit. Daarnaast is er extra begeleiding en toezicht nodig en is de scope van het project verbreed (met het afvoeren van het hemelwater).
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Wet gemeentelijke watertaken
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het voorkomen of beperken van wateroverlast.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er is € 180.000 extra nodig voor afronding van dit project.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	€ 180.000. Dit bedrag zal als aanvulling worden meegenomen bij het beschikbaar stellen van de kredieten voor de Programmabegroting 2025-2028 en zal als zodanig in de tarieven worden verwerkt.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing

Financiële mutatie nr. 4: Vervangen riolering Kloosterweg	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	€ 400.000 (€ 250.000 voor extra aanleg van afvoer regenwaterriool en € 150.000 inflatiecorrectie).
Wat zijn de oorzaken?	Aanleg rwa-riool noodzakelijk om te voldoen aan de nieuwste klimaat adaptieve maatregelen. Inflatiecorrectie. (normaal is dit 1 tot 2% per jaar. Nu is het in 4 jaar tijd met 33,3% gestegen).
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het zorgdragen voor een goed werkend riool.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen gevolgen
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De structurele lasten worden verwerkt in de tarieven van de meerjarenbegroting 2025-2028.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	De financiële gevolgen van het tekort van € 400.000 zullen worden verwerkt bij het opstellen van de tarieven riolering in de Programmabegroting 2025-2028.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Niet van toepassing.

Financiële mutatie nr. 5: Exploitatie theater de Meenthe	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Op de huurinkomsten voor de Meenthe ontstaat een tekort door uitstel van de investering in de congresvoorziening van € 12.000 in 2024 naar € 30.000 in 2028.
Wat zijn de oorzaken?	Doordat de congresvoorziening niet eerder wordt gerealiseerd dan september 2025, zullen ook de hogere huurinkomsten later ingaan.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee geen wettelijke taak
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De huurinkomsten zullen naar beneden bijgesteld worden.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	2024: € 12.000 tekort op huurinkomsten 2025: € 15.000 tekort op huurinkomsten 2026 € 15.000 tekort op huurinkomsten 2027:€ 20.000 tekort op huurinkomsten 2028: € 30.000 tekort op huurinkomsten
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	-

Financiële mutatie Nr 6: Exploitatielasten Stationsplein 6	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De huurinkomsten uit het nieuw opgeknapte stations pand worden geraamd op € 69.000. De RPA wil zich hier graag huisvesten. Omdat de RPA nog een stichting is in oprichting, heeft men nog beperkte financiële middelen. Om hier aan tegemoet te komen, wordt voorgesteld om hen een ontwikkelsubsidie ter beschikking te stellen

	van € 50.000 in 2025 en 2026 en € 25.000 in 2027 en 2028. Daarnaast zijn er ook overige exploitatielasten, zoals energie, onderhoud en zakelijke lasten.
Wat zijn de oorzaken?	Met middelen uit de Leefbaar Giethoorn Deal wordt dit jaar het stations pand opgeknapt tot een centrale toegangspoort. Daarbij wordt het pand geschikt gemaakt voor verhuur, waarvoor de gemeente inkomsten ontvangt. De Regionale Praktijk Academie (RPA) wil zich graag huisvesten in dit pand, omdat het een centrale plek is die bereikbaar is voor iedereen. Dit betekent dat er huurinkomsten ontstaan, maar daar tegenover staan ook exploitatielasten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er komt aan huurinkomsten vanaf 2025 € 69.000 binnen. Aan uitgaven zijn de kosten € 31.000 aan onderhoud in 2025 en 2026 (waarvan € 10.000 al beschikbaar), € 8.000 aan zakelijke lasten en € 50.000 aan subsidie. De energielasten kunnen komen te vervallen, die gaan naar de nieuwe huurders.. Voor 2027 en 2028 geldt dat de subsidie € 25.000 bedraagt en dat de kosten voor onderhoud in 2027 € 56.000 bedragen (waarvan € 10.000 al beschikbaar) en in 2028 € 46.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er is sprake van een budgettair neutrale situatie: 2025 2026 2027 2028 Huurinkomsten € 69.000 € 69.000 € 69.000 € 69.000 Ontwikkelsubsidie € 50.000 € 50.000 € 25.000 € 25.000 Zakelijke lasten € 8.000 € 8.000 € 8.000 € 8.000 Onderhoud € 21.000 € 21.000 € 46.000 € 36.000 Energielasten - € 10.000 - € 10.000 - € 10.000 - € 10.000
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie Nr. 7: Laten vervallen reserve speeltoestellen en beschikbaar stellen kredieten investeringen speeltoestellen 2024 tot en met 2028	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Door het laten vervallen van de reserve speeltoestellen ontstaan plussen en minnen voor begroting en algemene reserve.
Wat zijn de oorzaken?	Er is gekeken naar de onderbouwing van de voorziening speeltoestellen en waar deze voor wordt gebruikt. Het blijkt dat deze met name wordt ingezet om kapitaallasten te dekken die voortvloeien uit investeringen uit speeltoestellen. Dit is op basis van begrotingsvoorschriften niet toegestaan. Er is gekeken naar alternatieven en wat het beste aansluit is de voorziening te laten vervallen en jaarlijks te komen tot een actualisatie van de benodigde investeringen voor de begrotingsperiode.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De voorziening speeltoestellen van € 1.890.000 die in 2023 in het saldo van de jaarrekening 2023 is gestort (en daarmee in de algemene reserve), kan daar blijven zitten. Wel dienen er investeringsbudgetten beschikbaar te worden gesteld voor de jaren 2024 tot en met 2028 van resp. € 586.013 in 2024, € 384.600 in 2025, € 628.200 in 2026, € 240.700 in 2027 en € 588.800 in 2028. Voor de begroting zijn de gevolgen van het opheffen van de voorziening in 2024 een voordeel van € 207.819, in 2025 een voordeel van € 169.699 in 2026 een voordeel van € 63.472, in 2027 een voordeel van € 37.965 en in 2028 een nadeel van € 26.814. In deze saldi zijn de kapitaallasten die voortvloeien uit de investeringen reeds verwerkt.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Voor de begroting: 2024: € 207.819 overschot 2025: € 169.699 overschot 2026: € 63.472 overschot 2027: € 37.965 overschot 2028: € 26.814 tekort Voor de algemene reserve: 2024: € 1.890.000 voordeel Investeringskredieten beschikbaar stellen: 2024: € 586.013 2025: € 384.600 2026: € 628.200

	2027: € 240.700 2028: € 588.800
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er komt nog een aparte informatienota hoe we in de toekomst zullen omgaan met de voorziening speeltoestellen en voorziening maatschappelijk vastgoed. Om het wel alvast goed te kunnen regelen voor 2024 is het noodzakelijk nu alvast de reserve op te heffen en de benodigde investeringskredieten beschikbaar te stellen. Een actualisatie van het speelvoorzieningenbeleid zal worden voorgelegd in de loop van 2025.

Financiële mutatie Nr. 8: Laten vervallen reserve maatschappelijk vastgoed en storten in voorziening maatschappelijk vastgoed	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Door het laten vervallen van de reserve maatschappelijk vastgoed en het storten van dit saldo in de voorziening maatschappelijk vastgoed ontstaat een budgettair neutrale situatie.
Wat zijn de oorzaken?	Er is gekeken naar de onderbouwing van de voorziening maatschappelijk vastgoed en waar deze voor wordt gebruikt. We zijn hier over in gesprek met de accountant en gaan er vanuit dat dit er toe gaat leiden dat de voorziening bij het tot stand komen van de jaarrekening weer kan worden gebruikt. Hier zal intern nog wel het nodige voor moeten worden gedaan. Dat zal er toe leiden dat er eenmalig verschuivingen gaan ontstaan en dat er structureel verschuivingen gaan ontstaan. Op dit moment is hier nog onvoldoende duidelijkheid over, zodat vooralsnog wordt voorgesteld het bedrag wat momenteel in de reserve maatschappelijk vastgoed aanwezig is te storten in de voorziening maatschappelijk vastgoed.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De reserve maatschappelijk vastgoed zal worden verlaagd met € 4.933.000 en de voorziening maatschappelijk vastgoed zal worden verhoogd met € 4.933.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Er komt nog een aparte informatienota hoe we in de toekomst zullen omgaan met de voorziening speeltoestellen en voorziening maatschappelijk vastgoed. Om het wel alvast goed te kunnen regelen voor 2024 is het noodzakelijk nu alvast de reserve op te heffen en dit bedrag in de voorziening te storten.

4 Actualiteiten en kansen/uitdagingen met betrekking tot dit programma

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Leefbare steden en kernen' zijn als volgt:

Kansen:

▲ **Huisvesting huisartsen Giethoorn**

In plaats van gedeeltelijke sloop, renovatie en verduurzaming van het bestaande gebouw is gekozen voor nieuwbouw. Met nieuwbouw kan beter worden ingespeeld op de specifieke behoeftevraag (maatwerk) en het gebouw duurzaam en energieneutraal worden gebouwd.

Uitdagingen:

- ▼ Het voorgenomen onderzoek beheer en exploitatie binnensportaccommodaties kan gevolgen hebben voor de kosten van beheer. Mogelijk is voor de nieuwe exploitant een éénmalige investering nodig om de accommodaties op niveau over te kunnen dragen.
- ▼ Voor de resterende opgaves in de gebiedsgerichte aanpak Giethoorn is ca. 2,3 miljoen beschikbaar. Voorrang heeft het realiseren van het dynamisch parkeerverwijssysteem in 2024 in verband met het tijdig afwikkelen van de Leefbaar Giethoorn deal met de provincie.

Daarnaast wordt gewerkt aan het aanleggen van extra parkeerplaatsen voor bewoners en bezoekers. Er is nog geen duidelijkheid over de route van de ontsluitingsweg en moeten de plannen voor de entree Giethoorn nog worden uitgewerkt. De verwachting is dat niet alle opgaves kunnen worden uitgevoerd binnen dit budget.

▼ **Exploitatie theater de Meenthe en andere cultureel maatschappelijke instellingen**

We weten nu al dat de exploitatie voor het theater in 2025 niet sluitend zal zijn, veroorzaakt door het uitblijven van de benodigde congresvoorzieningen en door de gestegen kosten op het gebied van huisvesting, loon, inslag en overige kosten. De kostenstijging kan niet worden gecompenseerd met een gemeentelijke inflatiecorrectie van 1,8%. Dit probleem speelt niet alleen bij theater de Meenthe maar speelt bij alle culturele instellingen die een subsidieafhankelijkheid kennen.

Bij de bibliotheek Kop van Overijssel speelt hetzelfde probleem waarbij het probleem aan de ene zijde groter is omdat de stichting de hoofdlocatie huurt van een externe vastgoedondernemer. De gestegen kosten kunnen we naar verwachting dekken (compenseren) doordat vanaf 2025 extra gelden ten gunste van het bibliotheekwerk wordt gereserveerd ihkv de zorgplicht. Het gaat in totaal om € 58,7 miljoen dat structureel beschikbaar komt voor bibliotheken. Het bedrag per gemeente wordt nog vastgesteld, maar uitgegaan wordt van een bijdrage per inwoner, naar verwachting € 2,95 per inwoner.

https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/lezen-en-bibliotheken/openbare-bibliotheken

Voor de overige instellingen, zoals poppodium de Buze of de musea zullen we de financiële situatie blijven monitoren. Ook daar verwachten we dat de exploitatie onder druk zal komen te staan.

2.7 Financiën en dienstverlening

AMBITIE FINANCIEN:	GLOBAL GOALS (o.a.):
- Sluitende meerjarenbegroting. - Voldoende weerstandsvermogen. - Gematigde ontwikkeling lokale lasten.	

Onze ambities voor Financiën staan niet op zichzelf, maar hangen samen met SDG 16 'Vrede, Veiligheid en Sterke Publieke Diensten'. Solide Financiën zijn immers noodzakelijk om een sterke publieke dienst te kunnen zijn, ook in de toekomst. In een tijd waarin de financiële middelen beperkt zijn, is het essentieel dat we voldoende wendbaar zijn om financiële tegenvallers op te kunnen vangen. Dat kan doordat de begroting ruimte biedt, we beschikken over voldoende financiële reserves of de lokale lasten op een laag niveau liggen. Onze ambities zijn daarom geformuleerd op deze drie aspecten.

<u>Dienstverlening</u>
Bij het aansluiten bij de leefwereld van inwoners en ondernemers speelt de gemeentelijke dienstverlening en communicatie een cruciale rol. De volgende drie uitgangspunten voor de dienstverlening hanteren we:

AMBITIE DIENSTVERLENING:	GLOBAL GOALS (o.a.)
- Aansluiten bij de behoefte en beleving van de inwoner of ondernemer. - Open en transparant met elkaar omgaan op basis van vertrouwen. - Snel en simpel waar het kan, persoonlijk waar het hoort.	

Aansluiting bij de behoeften van inwoners en ondernemers betekent dat we ons inzetten voor een toegankelijke en inclusieve dienstverlening. We bieden daarom verschillende mogelijkheden aan: telefonisch, digitaal en fysiek contact. We versterken onze dienstverlenende en lerende houding door tevredenheidonderzoeken. We informeren inwoners proactief in begrijpelijke taal. En we zorgen voor een goede digitale toegang tot informatie.
Het project Duidelijke Taal is gericht op het versimpelen van brieven en formulieren en op het verbeteren van het (taal) bewustzijn van medewerkers. Daarnaast kijken we ook naar de mogelijkheden die AI (kunstmatige intelligentie) voor onze dienstverlening kan bieden en nemen we de mogelijke inzet van 'live chat/chatbot' als extra dienstverleningsoptie mee.

Financiën en dienstverlening	Prognoses: ● = op koers ■ = specifieke aandacht vereist ▲= er zijn problemen **X** = geen gegevens bekend

Hieronder rapporteren we over de voortgang op de doelen en beoogde resultaten uit de begroting voor het bestuursprogramma 'Financiën en dienstverlening'.

1. Stand van zaken doelen en beoogde resultaten

Financieel Beleid

Doel	**Verantwoord omgaan met financiële middelen**
Beoogd resultaat	Een sluitende begroting voor alle jaren is het uitgangspunt. Dit houdt in dat de structurele uitgaven en inkomsten in evenwicht zijn.
Acties 2024 (prognose)	Via alle mogelijke (bestuurlijke) kanalen, ook in regioverband, aandacht vragen voor de financiële problemen vanaf 2026: ▲
Toelichting	Hoewel we via diverse (bestuurlijke) kanalen aandacht hebben gevraagd voor het 'financieel ravijn' vanaf 2026, bijvoorbeeld via het bestuurlijk platform Financieel Domein van VNG Overijssel, heeft dat niet geleid tot financiële compensatie. Een sluitende begroting voor alle jaren is op dit moment nog niet reëel. In het Hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet komt het woord 'financieel ravijn' vanaf 2026 niet voor. Er is op dit moment dus geen zicht op financiële compensatie. Of die compensatie er alsnog komt en wanneer dat dan wordt geregeld, is onzeker. We kiezen er daarom voor om alvast maatregelen voor te bereiden om de tekorten vanaf 2026 op te kunnen vangen (op te nemen in de begroting en pas over laten besluiten in het voorjaar van 2025). Dit is in lijn met het laatste begrotingsadvies dat door de VNG is uitgebracht.

Doel	**Voldoende weerstandsvermogen**
Beoogd resultaat	Om financiële tegenvallers op te kunnen vangen is voldoende weerstandsvermogen nodig. Bij een waarde van de weerstandsratio (het kengetal hiervoor) van minimaal 1 is daar sprake van (waarde in begroting 2023: 5,3).
Acties 2024 (prognose)	Bij een weerstandsratio < 1 treffen we indien nodig maatregelen: ●
Toelichting	In de Programmabegroting 2024-2027 is voor het begrotingsjaar 2024 een weerstandsratio met een waarde van 4,6 geraamd (jaarrekening 3,3), ruim boven de minimale waarde van 1. In de Programmabegroting 2025-2028 zullen we een actueel, integraal beeld aan u schetsen, incl. een nieuwe berekening van de weerstandsratio/risico's afzetten tegen de weerstandscapaciteit. We verwachten dat de 'score' eind 2024 ruim boven de 1,0 zal liggen.

Doel	**Lokale (woon)lasten relatief laag**
Beoogd resultaat	Behoren tot de top 25% gemeenten van Nederland met de laagste lasten. Steenwijkerland staat 9e van de 342 gemeenten (COELO-atlas 2023).
Acties 2024 (prognose)	Geen bovengemiddelde stijgingen van de tarieven OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing: ●
Toelichting	Onze inwoners en ondernemers betalen in 2024 gemiddeld 2,1% meer aan lokale lasten. Voor de OZB en rioolrechten gaat het om 2,4% en bij de afvalstoffenheffing om 2,4%. We zijn het afgelopen jaar gestegen van plaats 9 naar plaats 7 op de ranglijst van gemeenten van Nederland met de laagste lokale lasten (zie 'Atlas lokale lasten 2024'[1]). We verwachten in 2025 ruim binnen de top 25% van de gemeenten met de laagste lokale lasten te blijven.

Dienstverlening

Doel	**Gemeentelijke dienstverlening sluit aan bij de behoefte**
Beoogd resultaat	Rapportcijfer voor klanttevredenheid minimaal een 7,5.
Acties 2024 (prognose)	• Uitkomsten monitoring contacten (telefonie, balie, online diensten, vergunningverlening/ruimtelijke ordening, terugbelverzoeken) en het websitegebruik worden gebruikt voor betere dienstverlening aan inwoners en ondernemers. ● • We onderzoeken de mogelijkheden voor toekomstgerichte software die onze dienstverlening (beter) ondersteunt. ● • We brengen minimaal 1 klantreis (de route die iemand aflegt als iemand een product of dienst afneemt) voor een bepaald product in beeld om gericht een dienst te verbeteren: ●
Toelichting	• We vragen mensen die contact met ons hebben gehad naar hun ervaringen. Met name de open antwoorden geven gerichte ideeën voor verbeteringen. We zetten onze analysetool (SiteImprove) in op het gebruik van onze website. Zo zien we bijvoorbeeld welke pagina's veel bezocht worden, hoelang bezoekers gemiddeld op een pagina blijven en of ze veel of weinig doorklikken naar volgende pagina's. De uitkomsten van deze onderzoeken gebruiken we om onze dienstverlening aan te laten sluiten bij de behoefte. • We onderzoeken de mogelijkheden en houden de ontwikkelingen in de gaten voor de inzet van (meer) toekomstgerichte software om onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers te ondersteunen. In 2024 spitsen we dat toe op chatbot(-achtige) mogelijkheden voor het slim vinden van antwoorden op vragen via de website. • We nemen nog in 2024 minimaal 1 dienst onder de loep.

[1] Atlas lokale lasten 2024, COELO, www.coelo.nl.

Doel	Onze communicatie is actief, omgevingsgericht en in duidelijke taal
Beoogd resultaat	Steeds meer brieven, formulieren en teksten zijn in eenvoudig Nederlands geschreven ('B1-niveau').
Acties 2024 (prognose)	• Uitvoering project Duidelijke Taal, waarbij ook tenminste 3 keer per jaar ons Testpanel wordt ingezet: ● • Uitvoeren onafhankelijke audit op toegankelijkheid van onze website: ● • Uitvoeren social media scans om te weten wat er leeft en speelt bij inwoners en samenleving (omgevingsanalyse): ●
Toelichting	• De eerste fysieke bijeenkomst met het Testpanel van dit jaar hebben we in februari gehad. Een tweede bijeenkomst is in oktober gepland. Daarnaast hebben we het Testpanel ook nog online gevraagd mee te kijken met teksten. Deze keer ging dat over de teksten in de online vergunningcheck. De medewerker Duidelijke Taal is in februari 2024 begonnen. Daarmee is het project Duidelijke Taal van start gegaan. Uw raad is met een informatienota geïnformeerd over de aanpak van het project. • Een onafhankelijke audit op de toegankelijkheid van de website wordt nog in 2024 gedaan. • Social media scans worden continu uitgevoerd.

2. Projecten/ investeringen Programmabegroting 2023-2026

Stand van zaken Bestedingsplan zoals opgenomen in de Programmabegroting 2024-2027:

Stand van zaken projecten/investeringen Programmabegroting 2024-2027

Omschrijving project/investering	Wordt de planning gehaald?	Wordt project/ investering uitgevoerd volgens het laatst vastgestelde projectplan?	Worden middelen ingezet overeenkomstig het laatst vastgestelde projectplan?	Is de investering/ het project gereed?
Bestedingsplan:				
1. Huisvesting gemeentehuis - Raadzaal	●	Ja	Ja	Nee
2. Teamleider Economie en recreatie (bedrijfsvoering)	●	Ja	Ja	Ja
3. Meer duidelijke taal	●	Ja	Ja	Nee
4. Verkiezingen (2024)	●	Ja	Ja	Ja
5. Hogere marktrente (o.b.v. bestedingsplan, incl. projecten Coalitieakkoord)	■	Ja	Ja	Ja

Toelichting op de afwijking van de prognose: hogere Marktrente (o.b.v. bestedingsplan, inclusief grote projecten)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De omvang is moeilijk te bepalen. Voor 2024 zullen we geen problemen ervaren. Voor de komende periode houden we rekening met 3% rente. Per medio juli is de daadwerkelijke rente 3,35%, maar deze fluctueert nogal. Laatste berichten duiden op een daling.
Wat zijn de oorzaken?	De economische -en geopolitieke omstandigheden in Nederland en in de wereld (bijvoorbeeld gevolgen van de verkiezingen in Amerika).
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.

Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Als de rente stabiel rond de 3% blijft zullen de effecten van geringe omvang zijn.
Welke maatregelen stellen we voor?	Geen

3. Nadere wijzigingen

Financiële mutatie nr. 1: Lagere dividenduitkering BNG Bank N.V.	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De BNG Bank N.V. heeft over 2023 een lagere nettowinst gerealiseerd en keert een bedrag van € 120 miljoen uit aan haar aandeelhouders. Dit komt neer op een bedrag van € 2,16 per aandeel. Voor onze gemeente bedraagt de dividenduitkering € 280.098. In de programmabegroting 2024-2027 wordt rekening gehouden met een dividenduitkering van € 295.659. Een nadeel dus van € 15.561.
Wat zijn de oorzaken?	Een lagere netto winst.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er wordt een bedrag van € 15.561 minder ontvangen.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Voorgesteld wordt om de programmabegroting structureel met een bedrag van € 15.561 aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Een bedrag van structureel € 15.561.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Toekomstige resultaten zijn sterk afhankelijk van de renteontwikkelingen.

Financiële mutatie nr. 2: Hogere dividenduitkering N.V. Rendo Holding	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Uitgangspunt is dat bij een resultaat hoger dan € 5 miljoen 50% van het meerdere als extra dividend wordt uitgekeerd. Rendo heeft een resultaat van € 7,2 miljoen over 2023 gerealiseerd. Conform de afspraak wordt € 5,14 miljoen van het resultaat uitgekeerd als dividend. Dit bedrag bestaat uit € 4 miljoen regulier dividend en € 1,14 miljoen als extra dividend.
Wat zijn de oorzaken?	Hoger resultaat bij N.V. Rendo Holding.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er wordt een extra bedrag aan dividend ontvangen van € 227.765.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Voorgesteld wordt om de programmabegroting eenmalig met een bedrag van € 227.765 aan te passen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Investeringen in het netwerk en groei van het glasvezelnetwerk.

Financiële mutatie nr. 3: Algemene uitkering (meicirculaire 2024)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De gemeente is voor haar inkomsten voor een groot gedeelte afhankelijk van de rijksoverheid. Het Rijk laat jaarlijks een aantal keren weten hoeveel geld de gemeente aan Algemene uitkering (A.U.) kan verwachten. De meicirculaire 2024 geeft als uitkomst voor onze gemeente tot en met 2028 een hoger budget ten opzichte van de decembercirculaire 2023. De Perspectiefnota 2024 – 2028 behandeld door uw gemeenteraad in juli van dit jaar, is nog gebaseerd op de bedragen die staan vermeld in de september- en decembercirculaire 2023, omdat er geen tijd meer was om de meicirculaire 2024 te verwerken. Wel hebben wij aan u in juni 2024 een informatienota gestuurd, met daarin de gevolgen van de meicirculaire 2024 voor de A.U. en het begrotingssaldo.
Wat zijn de oorzaken?	Het rijk laat een aantal keer per jaar weten hoeveel geld de gemeente aan A.U. kan verwachten. De te ontvangen bedragen moeten verwerkt worden in de begroting.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het betreft hier een ontvangst van de rijksoverheid.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De budgetten die extra zijn ontvangen binnen de A.U. van het gemeentefonds bedragen: 2024 € 1.102.000 2025 € 3.407.000 2026 € 5.659.000 2027 € 5.473.000 2028 € 5.273.000 De gevolgen van de meicirculaire 2024 voor de A.U. en het begrotingssaldo (zie de informatienota hierover), worden verwerkt in de begroting 2024 en in de nog vast te stellen programmabegroting 2025 – 2028.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Niet van toepassing.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 4: Algemene uitkering (taakmutaties meicirculaire 2024)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Wij hebben aan u in juni 2024 een informatienota gestuurd, met daarin de gevolgen van de meicirculaire 2024 voor de Algemene uitkering en het begrotingssaldo. In deze nota staat vermeld, in afwijking van wat gebruikelijk was, dat de taakmutaties niet meer automatisch worden toegevoegd aan het desbetreffende budget in de begroting. Hieronder wordt weergegeven welke (structurele) bedragen alsnog aan het budget worden toegevoegd en waarom.
Wat zijn de oorzaken?	1. In de taakmutaties is een structureel bedrag opgenomen voor het uitvoeren van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw). De Noordwestgroep voert deze taak voor ons uit. Het extra budget in de meicirculaire heeft voornamelijk betrekking op loonbijstellingen gebaseerd op nieuwe Cao afspraken binnen de Wsw en de prijsindexering. In de begroting van de Noordwestgroep is rekening gehouden met compensatie van de gemeente. Zonder compensatie ontstaat er een gat in hun begroting. 2. In de taakmutaties is ook een structureel bedrag opgenomen voor Beschut werk. De Noordwestgroep voert deze taak voor ons uit. Uit onderzoek is gebleken dat de kosten per plek Beschut werk hoger liggen dan in eerste instantie was berekend. Per beschutte werkplek is een aanvullend bedrag van € 2.157 beschikbaar gesteld door het Rijk. In de begroting van de Noordwestgroep is rekening gehouden met compensatie van de gemeente. Zonder compensatie ontstaat er een gat in hun begroting.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het uitvoeren van de Wsw en Beschut werk is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Bedrag taakmutaties in de meicirculaire: (Af: Wsw en Beschut werk) 2024 € 958.000 (- € 622.000 en - € 64.000) = € 272.000. 2025 € 1.348.000 (- € 512.000 en - € 69.000) = € 767.000. 2026 € 824.000 (- € 492.000 en - € 74.000) = € 258.000. 2027 € 795.000 (- € 456.000 en - € 78.000).. = € 261.000. 2028 € 788.000 (- € 442.000 en - € 84.000).. = € 262.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Van de gereserveerde taakmutaties in de meicirculaire 2024 resteren de volgende bedragen, die ingezet kunnen worden voor verbetering van het saldo van de najaarsnota en de begroting: 2024 € 272.000 2025 € 767.000 2026 € 258.000 2027 € 261.000 2028 € 262.000
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen tekort, maar een structureel voordeel.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De gemeente is enig aandeelhouder van de Noordwestgroep. Indien uit de jaarrekening van de Noordwestgroep blijkt dat er een tekort is ontstaan, dan moet de gemeente dit tekort aanvullen. Wanneer er op begrotingsbasis niet wordt gecompenseerd, dan moet op rekeningbasis alsnog worden betaald.

Financiële mutatie nr. 5: Algemene uitkering (voorgaande jaren)	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De uitkeringsfactor is naar boven bijgesteld. Inclusief een aanpassing van 2 maatstaven levert dit een financieel voordeel op van € 134.000.
Wat zijn de oorzaken?	De Algemene uitkering kent ongeveer 75 maatstaven op basis waarvan deze wordt berekend. De maatstaf medicijngebruik (2022) en inwoners met een laag opleidings-niveau (2023) zijn naar beneden bijgesteld. De uitkeringsfactor is verhoogd.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee, het betreft hier een bijdrage van het Rijk.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Door de bijstelling ontvangt de gemeente in 2024 (over 2022 en 2023) een nabetaling van € 134.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen tekort, maar een eenmalig voordeel van € 134.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 6: Nader voorlopig Buigbudget	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Het nader voorlopig Buigbudget (voor het betalen van bijstandsuitkeringen) voor het jaar 2024 is onlangs vastgesteld door het ministerie van SZW op een bedrag van € 14.432.000. Het voorlopig budget was vastgesteld op € 14.732.000. Dit levert een structureel nadeel op van € 300.000. In oktober van dit jaar volgt dan de definitieve vaststelling van het Buigbudget 2024. Dit kan nog afwijken van het nader voorlopige budget.
Wat zijn de oorzaken?	Zie hierboven.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Het betalen van bijstandsuitkeringen is een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel nadeel in de begroting ter hoogte van € 300.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen maatregelen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Een structureel bedrag ter hoogte van € 300.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 7: Rentelasten	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2024 zal de kortlopende rente naar verwachting € 120.000 lager uitvallen. Dit bedrag is gebaseerd op de aanname dat in Q3 en Q4 de liquiditeitspositie gemiddeld € 8 mln. bedraagt.
Wat zijn de oorzaken?	Door het achterblijven / uitstellen / vertragen van bestedingen en het sterk voorfinancieren van subsidieregelingen door het Rijk, is de liquiditeitspositie van de gemeente Steenwijkerland medio 2024 sterk positief (1 juli 2024 € 9,3 mln.). Ook vanwege de betaling van ruim € 8,2 mln. BCF (BTW CompensatieFonds) door de belastingdienst.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, indirect wel. De gemeente moet voldoen aan de voorschriften die zijn vastgelegd in de wet FIDO (wet Financiering Decentrale Overheden) en het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2024 ontstaat er een aanvullend rentevoordeel van € 120.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen tekort in 2023, maar een overschot van € 120.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	De rente is enigszins gestabiliseerd rond de 3%. Of dit zo blijft is sterk afhankelijk van wereldwijde ontwikkelingen.

Financiële mutatie nr. 8: Hogere bijdrage voor het fonds GGU (Gezamenlijke gemeentelijke Uitvoering) van de VNG	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De bijdrage voor het fonds GGU van de VNG is gestegen met € 0,46 cent per inwoner. Dit zorgt voor een stijging van de kosten van de bestuurlijke samenwerking. Bij de begroting is hiermee geen rekening gehouden.
Wat zijn de oorzaken?	De stijging van de kosten voor het fonds GGU van de VNG.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Alle gemeenten zijn lid van de VNG, maar het is niet wettelijk verplicht.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Er ontstaat een structureel nadeel in de begroting ter hoogte van € 20.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Per saldo komen we structureel € 20.000 tekort.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 9: Afschrijvingslasten	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In de PPN is een te laag bedrag aan vrijvallende kapitaallasten opgenomen. Dit als gevolg van afsluiten van kredieten in de jaarrekening 2023. Het aanvullende vrijvallende budget bedraagt € 8.279 in 2024 en vanaf 2025 € 8.231.
Wat zijn de oorzaken?	Lagere kapitaallasten van € 8.279 in 2024 en € 8.231 met ingang van 2025.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Door de lagere kapitaallasten wordt het saldo van de begroting positief beïnvloed met € 8.279 in 2024 en € 8.231 vanaf 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Geen tekort, maar een structureel overschot van ruim € 8.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 10: Loonkosten B&W	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Door de ministeriële regeling van 4 juni 2024 is de loonontwikkeling van het college van B&W bekendgemaakt. De financiële gevolgen van deze regeling bedragen voor 2024 € 18.000 en vanaf 2025 € 8.000
Wat zijn de oorzaken?	De rechtspositie van politieke ambtsdragers is door het ministerie van BZK bijgesteld.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, de rechtpositie van politieke ambtsdragers.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het saldo van de begroting 2024 wordt € 18.000 en vanaf 2025 structureel € 8.000 nadeliger.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er ontstaat een tekort van € 18.000 in 2024 en vanaf 2025 € 8.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 11: Pensioenverplichtingen voormalige bestuurders	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Voor pensioenverplichtingen van voormalige bestuurders (tot en met 2015) is jaarlijks een regulier budget begroot. Deze kosten worden jaarlijks lager omdat er steeds minder oud bestuurders pensioen ontvangen. De begroting kan hierdoor structureel met € 20.000 worden aangepast.
Wat zijn de oorzaken?	Minder voormalige bestuurders ontvangen pensioen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, de gemeente heeft de pensioenplicht.

Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Geen.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	Het saldo van de begroting wordt positief beïnvloed met € 20.000.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er ontstaat een structureel overschot van € 20.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

Financiële mutatie nr. 12: Overhead / Bedrijfsvoering	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	In 2024 zal het resultaat van de overhead / bedrijfsvoering naar verwachting uitkomen op een overschot van € 498.000.
Wat zijn de oorzaken?	De belangrijkste oorzaken voor het ontstaan van het overschot van € 498.000 zijn: • Krappe arbeidsmarkt waardoor vacatures niet / niet tijdig ingevuld kunnen worden. • De toerekening van kosten aan opvang ontheemden Oekraïne. • Structureel lagere storting in de voorziening spaarverlof. • Besteding RVU budget in 2024 beperkt en vanaf 2025 berekend op 75% besteding • Arbeidsongeschiktheidsverzekering structureel lager • Nog te verwachten verkoop verlof • Nog te verwachten ziektegelden en ziektekorting • Lagere afschrijvingen tractie in 2024 • Hogere onderhoudskosten tractie • Hogere lasten HR 21 structureel (functiewaardering)
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Ja, gemeentelijke taken zijn vastgelegd in de gemeentewet.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Er is geen specifiek doel hieraan gekoppeld.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2024 zal er naar verwachting een overschot van € 498.000 ontstaan. Vanaf 2025 is er een structureel voordeel door lagere kosten RVU, lagere dotatie spaarverlof, lagere arbeidsongeschiktheidsverzekering en hogere lasten HR 21.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Geen.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	We hebben een overschot van € 498.000.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Krapte op de arbeidsmarkt zorgt enerzijds voor onderbesteding, maar gaat wel gepaard met verhoogde werkdruk.

Financiële mutatie nr. 13: Prognose kapitaallasten 2024	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	Eind 2024 zullen meerdere investeringen niet gereed en/of in gebruik zijn genomen. Dit heeft tot gevolg dat er geen afschrijvingslasten geboekt mogen worden.
Wat zijn de oorzaken?	Als investeringen niet gereed zijn of in gebruik zijn genomen mogen we geen afschrijvingslasten toerekenen.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Over het algemeen niet. Investeringen in onderwijshuisvesting is evenwel wel een wettelijke taak.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Niet van toepassing.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	In 2024 ontstaat er een financieel voordeel als gevolg van het niet realiseren van investeringen en het hierdoor niet mogen berekenen van afschrijvingslasten.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Geen
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Er wordt niet bespaard, maar er worden investeringen niet gerealiseerd.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	Er is geen tekort, maar een overschot van € 423.908.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	In bovenvermelde vrijval van middelen is een onzekerheid opgenomen tot een bedrag van bijna € 110.000. Dit zijn de afschrijvingen van investeringen waarvan nog niet geheel duidelijk is of deze wel of niet gereed zijn eind 2024.

Financiële mutatie nr. 14: Aankoop dienstauto's	
Wat is de aard en de omvang van de afwijking?	De lease dienstauto's (4 Opel Corsa's en 1 Opel Combo) worden vervangen door de aankoop van 5 soortgelijke dienstauto's voor een bedrag van € 200.000.
Wat zijn de oorzaken?	De lease dienstauto's zijn aan het eind van de technische- en economische levensduur (bouwjaar 2011 en 2013) en komen niet meer door de APK-keuring. De auto's zijn aan vervanging toe. Volgens het opgestelde beleid is de keuze gevallen

	op de koop van elektrische auto's, dus dit betekent koop in plaats van lease en hogere jaarlijkse lasten.
Is sprake van een wettelijke taak? Zo ja, welke?	Nee.
Wat zijn de gevolgen voor de realisatie van het bijbehorend doel?	Het personeel kan CO2 neutraal in een dienstauto veilig van A naar B.
Wat zijn de gevolgen voor de beschikbare middelen (personeel, financiën en faciliteiten)?	De leasekosten van de oude dienstauto's komen te vervallen en daar komen de kapitaallasten van de nieuwe dienstauto's voor terug. De inkoopprocedure voor de aanschaf van de dienstauto's zal worden opgestart in het derde kwartaal 2024 en levering wordt verwacht in tweede kwartaal 2025.
Welke maatregelen stellen we voor binnen het bestuursprogramma (bestaande budgetten)?	Niet van toepassing.
Welk bedrag wordt daarmee bespaard?	Niet van toepassing.
Welk bedrag komen we per saldo tekort (indien sprake is van een financiële tegenvaller)?	De leasekosten van de oude dienstauto's bedragen ruim € 2.000 per maand. De jaarlijkse afschrijving bedraagt € 28.571 (€ 200.000/7) en de rentelasten zijn € 6.000 per jaar (€ 200.000 * 3%). De jaarlijkse kosten nemen toe met € 10.571. Deze extra kosten kunnen worden gedekt door een budget wat is gereserveerd voor het overgaan naar elektrische voertuigen.
Welke externe ontwikkelingen doen zich nog voor?	Geen.

4. Actualiteiten en kansen/uitdagingen met betrekking tot dit programma

De kansen en uitdagingen in relatie tot het bestuursprogramma 'Financiën en dienstverlening' zijn als volgt:

Kansen:

- **OZB-aanslag (verbeterde communicatie WOZ-waarden)**
  De Waarderingskamer heeft een aantal aanbevelingen gedaan ter verbetering van de communicatie over de WOZ-waarden. Een van de aanbevelingen is om voortaan te gaan werken met 'voormeldingen'. Deze aanbeveling is inmiddels overgenomen door de staatssecretaris en zal worden opgenomen in de Wet-WOZ. In november 2023 hebben wij voormeldingen gepland staan voor alle agrarische objecten en (in-)courante woningen en niet-woningen binnen de gemeente Steenwijkerland.

- **Technologische ontwikkelingen (AI)**
  De ontwikkelingen op het gebied van 'AI' (artificial intelligence oftewel kunstmatige intelligentie) gaan razendsnel. We zien kansen om AI in te zetten bij het verbeteren van onze dienstverlening. Bijvoorbeeld het inzetten van een 'AI chatbot' of 'slim zoeken' op onze website, of AI inzetten voor het versimpelen van onze teksten.

- **Digitalisering & Toegankelijkheid**
  Inwoners en ondernemers doen veel zaken online. Zij verwachten (ook) van de overheid een hoog digitaal dienstverleningsniveau. We zien dat er onder meer vanuit de VNG veel aandacht is voor de ontwikkelingen op digitaal gebied en de omnichannel-aanpak (gericht op het samenspel van kanalen in plaats van kanalen afzonderlijk te optimaliseren). Ontwikkelingen waar we bij aanhaken.

- **Persoonlijk contact**
  Ook al doen inwoners steeds meer online, persoonlijk contact blijft nodig. Omdat mensen minder digitaal vaardig zijn, omdat de vraag of het onderwerp zich niet leent voor digitaal (aan)vragen, of omdat sommige mensen nu eenmaal liever persoonlijk contact hebben. In onze dienstverlening houden we daar rekening mee.

- **Proactieve dienstverlening**

Privacy blijft een actueel onderwerp. Soms lijkt het wettelijk kader rondom het delen van informatie op gespannen voet te staan met onze dienstverlening. We zien dat er hiervoor landelijk meer aandacht ontstaat en er onderzocht wordt welke mogelijkheden er zijn voor zogenaamde proactieve dienstverlening oftewel dienstverlening die we als overheid actief aanbieden (bijvoorbeeld een tegemoetkoming in kosten) in plaats van dat we wachten op een aanvraag.

Uitdagingen:

- **Nieuwe CAO gemeentepersoneel (vanaf 1 april 2025)**
  De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft met de gezamenlijke bonden een akkoord voor een nieuwe 'Cao Gemeenten 2024' afgesloten. Deze is van toepassing voor werknemers in dienst bij gemeenten en aangesloten gemeentelijke organisaties en geldt van 1 januari 2024 tot en met 31 maart 2025. De financiële gevolgen van de nieuwe CAO zijn verwerkt in de Perspectiefnota 2024 - 2028. Het risico bestaat dat we in 2025 worden geconfronteerd met hogere loonstijgingen in relatie tot de bedragen die we daarvoor hebben gereserveerd.

- **Minder inkomsten uit de Algemene uitkering van het gemeentefonds vanaf 2026**
  De rijksoverheid heeft besloten om vanaf 2026 een fors lager bedrag aan Algemene uitkering gemeentefonds uit te keren. Op dit moment is er helaas geen zicht op een structurele financiële oplossing en bereiden we ons, mede op advies van de VNG, voor op een situatie waarbij de kortingen niet worden teruggedraaid of verzacht.

- **Privacy**
  Privacy blijft een actueel onderwerp. Als gemeente staan we voor een goede beveiliging van de persoonlijke gegevens van onze inwoners en ondernemers. Dit is ook wettelijk geregeld in de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Dat betekent dat we gegevens niet 'zomaar' kunnen delen met andere (semi-) overheidsorganisaties. Daarnaast ligt er ook op ons gebruik van persoonsgegevens een wettelijke bescherming. Die nemen we serieus. Soms lijkt dit wettelijk kader rondom het delen van informatie op gespannen voet te staan met onze dienstverlening.

- **Verharding**
  Ook dit jaar hebben we weer meerdere voorbeelden van inwoners die medewerkers telefonisch of fysiek onheus bejegenen. Een deel ervan komt door inwoners met psychische klachten. Om het gevoel van veiligheid bij onze medewerkers te vergroten, zijn medio 2024 overspring-beveiligingen geplaatst bij de balies van burgerzaken.

- **Oekraïne (burgerzaken)**
  De oorlog in Oekraïne duurt nog altijd voort. Dit betekent dat er ook nog steeds nieuwe vluchtelingen komen die opvang nodig hebben én ingeschreven moeten worden in de BRP. De verwachting is dat deze nieuwe vluchtelingen en de al opgevangen vluchtelingen langdurig zullen verblijven in Nederland.

- **Schoonmaak gebouwen**
  Op 20 augustus 2024 is de Europese aanbesteding op TenderNed aangekondigd voor een nieuw schoonmaakcontract voor alle gemeentelijke gebouwen (gemeentehuis, gemeentewerf, gymzalen o.a.). Op basis van een aantal feiten verwachten wij dat de kosten van het nieuwe contract, dat begin 2025 in moet gaan, hoger zullen uitvallen.

- **Rentestijging**

  De rente is enigszins gestabiliseerd op een niveau van rond de 3%. Of dit zo blijft is ongewis en niet te voorspellen. In de begroting houden we rekening met een rentepercentage van 3%. Een stijging van de rente boven de 3% heeft negatieve financiële consequenties hebben voor onze gemeente als we komende jaren gaan investeren bijvoorbeeld in de grote projecten die zijn benoemd in de Programmabegroting 2024-2027.

- **Inflatie en loonontwikkelingen**

  De inflatie is weer teruggekeerd tot de lagere niveaus die we voorheen kenden. Voor de lonen geldt dat niet. Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht vanwege de aanhoudende krapte op de arbeidsmarkt nog steeds hoge loongroei in 2025[2].

- **Problematiek No cure, No pay bureaus**

  Per 1 januari 2024 is nieuwe wetgeving van kracht geworden, waarbij de proceskostenvergoeding nog slechts 25% bedraagt van de vergoeding over 2023. De verwachting is dat daarmee de financiële prikkel voor de 'No Cure No Pay bureaus' zal afnemen en daarmee het aantal bezwaren. Inmiddels is bij uitspraak van de HR deze wet buitenwerking gesteld. Streven is om nog in 2024 met een herstelwet deze vergoeding weer van kracht te laten zijn. Over het jaar 2024 ontvingen wij ca. 50% minder bezwaren dan in 2023. Het aantal bezwaren via 'No Cure No Pay bureaus" is niet afgenomen maar zelfs toegenomen. Dit is een landelijke trend. Ondanks de onduidelijkheid over de proceskostenvergoeding zal deze vergoeding niet toenemen vanwege het sterk afgenomen aantal gegrond verklaarde bezwaren.

[2] Verantwoordingsdocument Centraal Economisch Plan (CEP) 2024 van het Centraal Planbureau, p. 13.

3. Budgetaanpassingen najaarsnota 2024

3.1 Budgetafwijkingen najaarsnota 2024

Programma	Investering	Exploitatie			
		2024	2025	2026	2027
Woningbouw					
Subsidie bouwimpuls		-295.000			
Rijksbijdrage bouwimpuls		295.000			
Juridische adviezen bestemmingsplannen		-26.000	-7.000	-7.000	-7.000
Sanering Steenwijkerdiep 107		-75.000	-25.000		
Huur Steenwijkerdiep 107		-14.500	-14.500	-14.500	-14.500
Werk en Economie					
Doorbetaling BIZ		-120.000	-120.000	-120.000	-120.000
Opbrengsten BIZ		120.000	120.000	120.000	120.000
Samenredzaam					
Beweging van nul		190.000	-190.000		
Vitaal ouder worden		265.000	-265.000		
Beweging van nul bijdrage reserve		-190.000	190.000		
Vitaal ouder worden bijdrage reserve		-265.000	265.000		
Beschermd wonen		1.400.000	1.400.000		
Afrekening 2023 RSJ		34.000			
Rijksbijdrage opvang ontheemden Oekraïne		11.757.000			
Uitgaven opvang ontheemden Oekraïne		-11.757.000			
Gecertificeerde instellingen jeugd		-80.000	-80.000	-80.000	-80.000
Kinderopvang Sociaal medische indicatie		0	-80.000		
Inkomensregelingen		-175.000	-175.000	-175.000	-175.000
Loonkostensubsubsidie- BUIG budget		-200.000	-100.000	-100.000	-100.000
Vitaal Platteland					
Fiets en wandelnetwerken		-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Duurzaam					
Dividend Rova		-55.218			
Dividend Rova tlv voorziening		55.218			
Nationaal isolatieprogramma		-1.028.228	-3.027.503		
Rijksbijdrage Nationaal isolatieprogramma		1.028.228	3.027.503		
Omgevingsdienst		-58.000			
Leefbare steden en kernen					
Mobiliteitshub		-50.000			
Renovatie KC Bernhard		0	-45.771		
Afkoppelen HWA Oostwijken	180.000				
Riolering Kloosterweg	400.000				
De Meenthe		-12.000	-15.000	-15.000	-20.000
Totaal	**580.000**	**733.500**	**847.729**	**-401.500**	**-406.500**

Programma	Investering	Exploitatie			
		2024	2025	2026	2027
Transport	**580.000**	**733.500**	**847.729**	**-401.500**	**-406.500**
Exploitatie Stationsplein		0	-69.000	-69.000	-69.000
Exploitatie Stationsplein		0	69.000	69.000	69.000
Speeltoestellen	2.428.313	207.819	169.699	63.472	37.965
Vrijval reserve speeltoestellen		1.890.000			
Vrijval tgv de Alg. reserve vrij besteedbaar		-1.890.000			
Veiligheidsregio		21.000			
Vrijval reserve Maatschappelijk vastgoed		4.933.000			
Dotatie voorziening Maatschappelijk vastgoed		-4.933.000			
Financiën en dienstverlening					
Dividend BNG		-15.561	-15.561	-15.561	-15.561
Dividend Rendo		227.765			
Algemene Uitkering meicirculaire		1.102.000	-438.000	1.934.000	1.748.000
Algemene Uitkering meicirc. taakmutaties		-958.000	-1.348.000	-824.000	-795.000
Vrijval hogere AU taakmutaties		272.000	767.000	258.000	261.000
Algemene uitkering voorgaande jaren		134.000			
BUIG		-300.000	-300.000	-300.000	-300.000
Rentelasten		120.000			
VNG GGU bijdrage		-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Kapitaallasten		8.279	8.231	8.231	8.231
Loonkosten B&W		-18.000	-8.000	-8.000	-8.000
Pensioen voormalige bestuurders		20.000	20.000	20.000	20.000
Overhead		498.000	121.000	152.000	132.000
Afschrijvingen 2024		423.908			
5 elektrische dienstauto's	200.000	0	0	0	0
Totaal	**3.208.313**	**2.456.710**	**-195.902**	**866.642**	**662.135**

De structurele financiële effecten (exploitatie) voortvloeiende uit deze najaarsnota voor de jaren 2024-2027 zijn opgenomen als mutatie in de programmabegroting 2025- 2028.

3.2 Financieel beeld 2024 na verwerking najaarsnota

Het saldo van de begrotingsruimte komt tot uitdrukking in de programmabegroting 2024-2027. Dit is het startsaldo van de jaarschijf 2024 opgenomen in de Nota van aanbieding.

Onderstaande tabel geeft de huidige begrotingspositie weer.

Financieel beeld 2024:

x € 1.000

Omschrijving	**2024**
Saldo Meerjarenbegroting	761
Perspectiefnota 2024	-1.115
Begrotingssaldo na PPN 2024	**-354**
Najaarsnota 2024	2.457
Begrotingssaldo na NJN	**2.103**

4. Te nemen besluiten:

- De najaarsnota 2024 vast te stellen.
- De reserve Speeltoestellen[3] op te heffen en het saldo van € 1.890.000 toe te voegen aan de Algemene reserve vrij besteedbaar.
- De reserve Maatschappelijk vastgoed[4] op te heffen en het saldo van € 4.933.000 toe te voegen aan de voorziening Maatschappelijk vastgoed.
- Een extra krediet van € 180.000 beschikbaar te stellen voor de afkoppeling van de HWA (hemelwaterafvoer) Oostwijken.
- Een extra krediet van € 400.000 beschikbaar te stellen voor de riolering Kloosterweg.
- Een krediet beschikbaar te stellen van € 2.428.313 voor speeltoestellen voor de periode 2024-2028.
- Een krediet beschikbaar te stellen van € 200.000 voor de aanschaf van 5 elektrische dienstauto's.

[3] Bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 is deze reserve tijdelijk in het leven geroepen.

[4] Bij de vaststelling van de jaarrekening 2023 is deze reserve tijdelijk in het leven geroepen.